

2022. GADA PĀRSKATS

SATURS

1.	PAMATINFORMĀCIJA	3
1.1.	Iestādes juridiskais statuss un izveidošanas gads	3
1.2.	Kompetences un darbības virzieni.....	3
1.3.	Vēlēšanu komisijas	4
2.	PĀRSKATA GADA GALVENĀS AKTIVITĀTES.....	5
2.1.	14. Saeimas vēlēšanas.....	5
2.2.	Parakstu vākšana tautas nobalsošanas ierosināšanai	7
2.3.	Vēlētāju likumdošanas iniciatīvas	8
2.4.	Eiropas pilsoņu iniciatīvas.....	9
2.5.	Starptautiskā sadarbība	12
2.5.	Dalība starptautiskās konferencēs, semināros un mācību programmās	15
2.6.	Vēlēšanu un referendumu novērošana.....	18
2.7.	Pieredzes apmaiņas programmu organizēšana	19
3.	BUDŽETA INFORMĀCIJA.....	20
3.1.	Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2022. gadā (eiro)	21
3.2.	Rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izpildes analīze 2022. gadā	22
3.3.	Prioritāro pasākumu izpildes analīze 2022. gadā	31
4.	PERSONĀLS	33
5.	KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	35
5.1.	Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai	35
5.2.	Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai	36
6.	PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM	40

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Iestādes juridiskais statuss un izveidošanas gads

Centrālā vēlēšanu komisija ir vēlēta un neatkarīga valsts institūcija, kuras pienākumos ietilpst Saeimas vēlēšanu, Eiropas Parlamenta vēlēšanu, republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu, tautas nobalsošanu sagatavošana un vadīšana, parakstu vākšanas organizēšana par apturētiem likumiem un iniciatīvas grupu iesniegto likumprojektu, Satversmes grozījumu projektu un Saeimas atsaukšanas ierosinājumu reģistrēšana parakstu vākšanai.

Centrālās vēlēšanu komisijas darbību regulē likums “Par Centrālo vēlēšanu komisiju”, kā arī Saeimas vēlēšanu likums, Pašvaldības domes vēlēšanu likums, Eiropas Parlamenta vēlēšanu likums, likums “Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu”, Vēlētāju reģistra likums un Pašvaldības vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likums.

Centrālo vēlēšanu komisiju kā pastāvīgi darbojošos valsts iestādi izveido Saeima ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tās sanākšanas. Centrālās vēlēšanu komisijas sastāvā ir deviņi locekļi – vēlētāji, no kuriem komisijas priekšsēdētāju un septiņus locekļus ievēlē Saeima, bet vienu locekli no tiesnešu vidus – Augstākā tiesa.

Pirmā Centrālā vēlēšanu komisija pēc Latvijas valsts neatkarības atjaunošanas tika izveidota 1992. gada 8. decembrī, tomēr par Centrālās vēlēšanu komisijas dibināšanas dienu var uzskatīt arī 1922. gada 20. jūliju, kad par Centrālās vēlēšanu komisijas izveidošanu 1. Saeimas vēlēšanu vadīšanai un sarīkošanai “Valdības Vēstnesī” paziņoja tā laika parlaments — Satversmes Sapulce.

Centrālās vēlēšanu komisijas sastāvs, kurš vadīja iestādi, Saeimā tika apstiprināts 2019. gada 21. martā, ar pilnvarām no 2019. gada 22. marta. Par Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāju Saeima ievēlēja Kristīni Bērziņu.

1.2. Kompetences un darbības virzieni

Centrālās vēlēšanu komisijas kompetencē ietilpst:

- nodrošināt Saeimas vēlēšanu likuma, Pašvaldības domes vēlēšanu likuma, Eiropas Parlamenta vēlēšanu likuma un likuma “Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu” vienveidīgu un pareizu piemērošanu un kontrolēt šo likumu precīzu izpildi;
- informēt un izglītēt vēlētājus un Latvijas iedzīvotājus par vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu kārtību un norisi;
- reģistrēt parakstu vākšanai iniciatīvas grupu iesniegtos Satversmes grozījumu projektus, likumprojektus un Saeimas atsaukšanas ierosinājumus;
- apkopot un saskaitīt parakstu vākšanās saņemtos vēlētāju parakstus, pārbaudīt, vai parakstījušās personas ir vēlētāji;
- pieņemt lēmumus, izdot rīkojumus un instrukcijas vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošanai un norisei;
- pārbaudīt par Eiropas pilsoņu iniciatīvām savākto Latvijas pilsoņu atbalsta paziņojumu skaitu, konstatēt un apliecināt derīgo paziņojumu skaitu;

- noteikt valsts piešķirto naudas līdzekļu sadalījumu valstspilsētu un novadu vēlēšanu komisijām, vēlēšanu iecirkņu komisijām ārvalstīs Saeimas un Eiropas Parlamenta vēlēšanu, tautas nobalsošanas vai parakstu vākšanu rīkošanai;
- koordinēt un vadīt pašvaldību vēlēšanu komisiju darbu, pārraudzīt vēlēšanu iecirkņu komisiju darbu;
- izglītēt pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļus;
- sagatavot un iesniegt priekšlikumus vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu normatīvo aktu pilnveidošanai;
- apkopot un publicēt vēlēšanu un tautas nobalsošanu iznākumus;
- izskatīt saņemtās sūdzības par vēlēšanu, tautas nobalsošanu, likuma ierosināšanu sagatavošanu un norisi;
- izskatīt un atcelt nelikumīgus citu vēlēšanu komisiju lēmumus.

1.3. Vēlēšanu komisijas

Atbilstoši Latvijas administratīvi teritoriālajam iedalījumam, Latvijā ir 43 pašvaldības. Tā kā katrā pašvaldībā ir vēlēšanu komisija, Latvijā ir 43 pašvaldību vēlēšanu komisijas, tai skaitā 7 valstspilsētu un 36 novadu vēlēšanu komisijas.

Pašvaldību vēlēšanu komisijas ir vēlētas un pastāvīgas pašvaldību institūcijas, ko reizi četros gados, pēc pašvaldību vēlēšanām, ievēlē attiecīgā valstspilsētas dome vai novada dome. Pašvaldības vēlēšanu komisijā var būt no 7 līdz 15 vēlēšanu komisijas locekļiem. Pašvaldības vēlēšanu komisijas priekšsēdētāju ievēlē dome, bet komisijas sekretāru – no sava vidus pašvaldības vēlēšanu komisijas locekļi.

Pirms katrām vēlēšanām vai tautas nobalsošanas pašvaldību vēlēšanu komisiju kompetencē ietilpst izveidot vēlēšanu iecirkņu komisijas, katru piecu līdz septiņu locekļu sastāvā. Saeimas vēlēšanās, Eiropas Parlamenta vēlēšanās un tautas nobalsošanās Centrālā vēlēšanu komisija, sadarbojoties ar Ārlietu ministriju, izveido vēlēšanu iecirkņu komisijas arī ārvalstīs. Pārstāvju skaits vēlēšanu iecirkņu komisijās ārvalstīs var būt no trīs līdz septiņiem locekļiem.

Saeimas un Eiropas Parlamenta vēlēšanās vēlēšanu komisiju izdevumi tiek segti no valsts budžeta līdzekļiem, savukārt pašvaldību vēlēšanās – no attiecīgās pašvaldības budžeta līdzekļiem.

Pašvaldību vēlēšanu komisiju, kā arī vēlēšanu iecirkņu komisiju izveidošana un darbība noteikta Pašvaldības vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likumā. Tāpat vēlēšanu komisiju pienākumi iekļauti arī Saeimas vēlēšanu likumā, Pašvaldības domes vēlēšanu likumā, Eiropas Parlamenta vēlēšanu likumā, likumā “Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu”, kā arī Centrālās vēlēšanu komisijas instrukcijās.

2. PĀRSKATA GADA GALVENĀS AKTIVITĀTES

2.1. 14. Saeimas vēlēšanas

2022. gada 1. oktobra Saeimas vēlēšanu juridiskais pamats ir Latvijas Republikas Satversme un Saeimas vēlēšanu likums. Vēlēšanu komisiju darbība noteikta Pašvaldības vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likumā un likumā “Par Centrālo vēlēšanu komisiju”. Priekšvēlēšanu aģitācija regulēta Priekšvēlēšanu aģitācijas likumā. 2022. gadā pirmoreiz uz Saeimas vēlēšanām attiecās Vēlētāju reģistra likums. Atbilstīgi likumam “Par Centrālo vēlēšanu komisiju” vēlēšanu kārtība sīkāk noteikta Centrālās vēlēšanu komisijas izdotās instrukcijās.

Nozīmīgākais vēlēšanu kārtības jauninājums bija elektronisks tiešsaistes vēlētāju reģistrs. Tiešsaistes reģistrs, balstoties uz sekmīgu pieredzi 2021. gada pašvaldību vēlēšanās, vēlētāju dalības reģistrēšanā aizstāja iepriekš izmantoto pasu spiedogu sistēmu.

Vēlēšanas Latvijā vadīja 43 pašvaldības vēlēšanu komisijas, kas darbojas kā pastāvīgas pašvaldības iestādes. Pēc pašvaldību priekšlikumiem tika izveidoti 949 vēlēšanu iecirkņi Latvijā, pēc Ārlietu ministrijas priekšlikuma — 41 iecirknis Latvijas pārstāvniecībās ārzemēs, pēc vēlētāju priekšlikumiem — vēl 40 iecirkņu ārzemēs.

Rīgas vēlēšanu komisija izveidoja divas atsevišķas iecirkņa komisijas balsošanas organizēšanai attiecīgi ieslodzījuma un ārstniecības vietās. Pēc Nacionālo bruņoto spēku priekšlikuma tika izveidota iecirkņa komisija balsošanas organizēšanai karavīriem un zemessargiem starptautiskā operācijā Kosovā. 66 vēlēšanu iecirkņos Latvijā varēja nodot balsi glabāšanā pirms vēlēšanu dienas, 22 iecirkņi ārzemēs organizēja pasta balsošanu.

Atbilstīgi Saeimas vēlēšanu likumam pēc Fizisko personu reģistra datiem četrus mēnešus pirms vēlēšanu dienas tika noteikts ievēlējamo deputātu skaits katrā vēlēšanu apgabalā. Tas bija: Rīgas apgabalā 36, Vidzemē 26, Zemgalē un Latgalē pa 13, Kurzemē 12. Salīdzinot ar 2018. gadu, demogrāfisku pārmaiņu dēļ par vienu deputātu pieauga Rīgas apgabalā un Vidzemē ievēlējamo deputātu skaits, savukārt par vienu samazinājās deputātu skaits Latgalē un Zemgalē.

Kandidātu sarakstus iesniedza 19 partijas un to apvienības, kas ir lielākais skaits kopš 2006. gada Saeimas vēlēšanām. Vēlēšanās startēja 1829 kandidāti, kas ir lielākais skaits kopš neatkarības atjaunošanas un, domājams, vispār Latvijas parlamentu vēsturē. Vēl trīs kandidātus Centrālā vēlēšanu komisija svītvoja, jo tika konstatēts, ka uz viņiem attiecas Saeimas vēlēšanu likumā 5. panta 3. punktā noteiktais kandidēšanas ierobežojums — nevar pieteikt par kandidātiem personas, kuras sodītas par tīšu noziedzīgu nodarījumu, izņemot personas, kuras ir rehabilitētas vai kurām sodāmība dzēsta vai noņemta. Centrālās vēlēšanu komisijas lēmumi par kandidātu svītrošanu netika apstrīdēti.

Gatavojoties vēlēšanām, Centrālā vēlēšanu komisija informēja par tām vēlētājus. Visa aktuālā informācija (arī provizoriskie vēlēšanu iznākumi vēlēšanu naktī) tika publicēta komisijas mājaslapā, piešķirto līdzekļu robežās notika informācijas kampaņa Latvijas Televīzijā, radio, “Facebook” un “Instagram” sociālajā tīklā, darbojās uzzīņu tālrunis, publicēts izdevums par vēlēšanām vieglajā valodā, vēlēšanu iecirkņos izvietoti plakāti par balsošanas kārtību.

Saeimas vēlēšanas apmeklēja 64 starptautiski novērotāji no 16 valstīm. Šie novērotāji bija no tādām valstīm kā Azerbaidžāna, Gruzija, Horvātija, Igaunija, Kirgizstāna, Kosova, Lietuva, Moldova, Somija, Turcija, Ukraina, Ungārija, Uzbekistāna, Ziemeļmaķedonija, Zviedrija, ASV, kā arī no EDSO (Eiropas Drošības un sadarbības organizācija) Demokrātisko iestāžu un cilvēktiesību biroja.

Tāpat iespēju reģistrēties brīvprātīgajai Saeimas vēlēšanu novērošanai izmantoja 115 Latvijas vēlētaji, kuriem bija iespēja pieteikties līdz 22. septembrim, kā arī vēlēšanu novērotāji no Tiesībsarga biroja, Vidzemes Augstskolas un Latvijas Universitātes. Bez iepriekšējas pieteikšanās vēlēšanas varēja novērot kandidātu sarakstu pilnvaroti novērotāji, un šīs tiesības tika aktīvi izmantotas.

Atbilstīgi Vēlētāju reģistra likumam nedēļu pirms vēlēšanām — 24. septembrī — tika noteikts galīgais vēlētāju sastāvs un balsstiesīgo skaits: 1 542 407. No tiem vēlēšanās piedalījās 916 368 (paraksti balsotāju sarakstos) jeb 59,4%. Tas ir vairāk, nekā bija iepriekšējās Saeimas vēlēšanās 2018. gadā (54,6%), un vēlētāju aktivitāte atgriezās ~60% līmenī, kāds pastāvēja 2006.—2014. gada Saeimas vēlēšanās. Tiesa, aktivitātes kopskaitļi aptver divas pretējas tendences: kāpumu iekšzemē no 57,5% līdz 64,5% un kritumu ārzemēs no 23,7% līdz 16,0%.

No pieteiktiem kandidātu sarakstiem 5% barjeru pārvarēja septiņi, iegūstot šādu balsu procentu (no derīgām vēlēšanu aploksnēm) un vietu skaitu Saeimā (skat.1tabulu).

1.tabula

14.Saeimā iekļuvušie kandidātu saraksti

Nr. p.k.	Saraksta kārtas Nr.	Kandidātu saraksta nosaukums	Iegūtās balsis %	Mandāti Saeimā
1	1.	Jaunā VIENOTĪBA	18,97	26
2	3.	Zaļo un Zemnieku savienība	12,44	16
3	18.	"APVIENOTAIS SARAKSTS - Latvijas Zaļā partija, Latvijas Reģionu Apvienība, Liepājas partija"	11,01	15
4	11.	Nacionālā apvienība "Visu Latvijai!"- "Tēvzemei un Brīvībai/LNNK"	9,29	13
5	8.	Politiskā partija "Stabilitātei!"	6,80	11
6	12.	LATVIJA PIRMAJĀ VIETĀ	6,24	9
7	15.	"PROGRESĪVIE"	6,16	10
KOPĀ				100

Zem barjeras un ārpus Saeimas palika kandidātu saraksti, kas kopā bija guvuši 28,3% derīgu vēlēšanu zīmju, kas ir augstākais īpatsvars Latvijas vēlēšanu vēsturē.

Pēc vēlēšanām divu kandidātu sarakstu pārstāvji apstrīdēja vēlēšanu iecirkņu balsu skaitīšanas protokolus Centrālajā vēlēšanu komisijā. Abos gadījumos Centrālā vēlēšanu komisija iesniegumus noraidīja. Kandidātu sarakstu pārstāvji Centrālās vēlēšanu komisijas lēmumus pārsūdzēja Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā. Tiesa abus pieteikumus noraidīja. Centrālā vēlēšanu komisija galīgos vēlēšanu iznākus apstiprināja 17. oktobrī, un šis lēmums netika apstrīdēts.

2022. gada Saeimas vēlēšanu rezultāti, kā arī vēlēšanām reģistrētie deputātu kandidātu saraksti, ziņas par kandidātiem, priekšvēlēšanu programmas un vēlētāju aktivitātes dati pieejami Centrālās vēlēšanu komisijas tīmekļa vietnē, adresē <https://sv2022.cvk.lv>.

2.2. Parakstu vākšana tautas nobalsošanas ierosināšanai

18. februārī, pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 72. pantu un 36 Saeimas deputātu prasību, Valsts prezidents Egils Levits apturēja Saeimā 2022. gada 10. februārī pieņemtā likuma “Grozījumi Likumā par ostām” publicēšanu uz diviem mēnešiem. Grozījumi paredzēja mainīt Rīgas un Ventspils ostas pārvaldības modeli.

Satversmē noteikts, ka Valsts prezidentam likuma publicēšana ir jāaptur, ja to pieprasa ne mazāk kā viena trešā daļa Saeimas locekļu, un šādā kārtībā apturēts likums nododams tautas nobalsošanai, ja to pieprasa ne mazāk kā viena desmitā daļa vēlētāju. Kārtība, kādā jānotiek parakstu vākšanai, noteikta likumā “Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu”. To, vai apturēta likuma nodošanu tautas nobalsošanai atbalsta ne mazāk kā viena desmitā daļa vēlētāju, noskaidro 30 dienu parakstu vākšanā, kas sarīkojama šo divu mēnešu laikā, kad likuma publicēšana apturēta. Parakstu vākšana notika no 2022. gada 10. marta līdz 8. aprīlim.

Par apturētā likuma nodošanu tautas nobalsošanai parakstīties varēja tikai klātienē — 265 parakstu vākšanas vietās Latvijā un 31 parakstu vākšanas vietā ārvalstīs. No 10. marta parakstu vākšanas vietu adreses un darba laikus varēja noskaidrot arī, zvanot uz uzziņu tālruni 67049999. Parakstu vākšanas laikā tālrunis strādāja katru dienu no plkst. 9.00 līdz 19.00. Parakstīšanās vietas noteica valstspilsētu un novadu domes, un katrā pašvaldībā tās bija iekārtojamas ar tādu aprēķinu, lai uz 10 000 vēlētāju būtu vismaz viena parakstu vākšanas vieta. Iespēja parakstīties tika nodrošināta ne mazāk kā četras stundas dienā, arī sestdienās, svētdienās un svētku dienās.

Ārvalstīs parakstu vākšanas vietas bija iekārtotas Latvijas Republikas vēstniecībās, ģenerālkonsulātos un konsulātos. Iespēju piedalīties parakstu vākšanā tika nodrošināta arī karavīriem un zemessargiem starptautisko operāciju rajonos. Vēlētājiem, kuri veselības stāvokļa dēļ nevarēja ierasties parakstu vākšanas vietā, bet vēlējās piedalīties parakstu vākšanā, tika nodrošināta iespēja pieteikties parakstu vākšanai savā atrašanās vietā. Parakstu vākšana vēlētāju atrašanās vietās notika pēdējā parakstu vākšanas dienā, 8. aprīlī. Piedalīties parakstu vākšanā varēja arī vēlētāji ieslodzījuma vietās.

Pēc parakstu vākšanas beigām CVK apkopoja saņemto parakstu skaitu un parakstu vākšanas rezultātu 14. aprīlī paziņoja Valsts prezidentam un publicēja tos izdevumā “Latvijas Vēstnesis”. Parakstu vākšanā tika saņemti 7215 līdzskaitāmi paraksti, kas veido 0,47% no balsstiesīgo vēlētāju skaita jeb 4,7% no tautas nobalsošanas ierosināšanai nepieciešamā parakstītāju skaita. Līdz ar to tautas nobalsošanas ierosinājumu parakstīja mazāk nekā viena desmitā daļa vēlētāju, un apturētais likums nebija nododams tautas nobalsošanai. Lai būtu jārīko tautas nobalsošana par apturēto likumu, parakstu vākšanā bija jāpiedalās ne mazāk kā vienai desmitajai daļai no pēdējās Saeimas vēlēšanu balsstiesīgo pilsoņu skaita jeb vismaz 154 868 vēlētājiem.

Parakstu vākšana izmaksāja 446 tūkstošus eiru (visvairāk — parakstu vācēju algošanai) jeb 62 € par parakstu. Ievērojot parakstu vākšanas dārdzību, Centrālā vēlēšanu komisija sadarbībā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi sagatavoja grozījumus likumā “Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu”, kas ļautu būtiski ietaupīt līdzekļus — parakstu vākšanu par apturētiem likumiem veikt tādā pašā kārtībā kā parakstu vākšanas likumu ierosināšanai, kur parakstīties var internetā (latvija.lv portālā) vai pie noteiktiem pašvaldību darbiniekiem. Tā kā tuvojās Saeimas pilnvaru beigas un bija mazas izredzes pagūt likuma grozījumus pieņemt, kā arī Centrālā vēlēšanu komisija bija aizņemta, gatavojot Saeimas vēlēšanas, likuma grozījumi netika iesniegti Saeimā un palika izvērtēšanai jaunajam Centrālās vēlēšanu komisijas sastāvam.

2.3. Vēlētāju likumdošanas iniciatīvas

Atbilstīgi Satversmei ne mazāk kā vienai desmitai daļai vēlētāju ir tiesība iesniegt Valsts prezidentam pilnīgi izstrādātu Satversmes grozījumu projektu vai likumprojektu, kuru prezidents pēc tam nodod izskatīšanai Saeimai, vai arī ierosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu. Izmantot šīs tiesības vēlētāji var 12 mēnešu laikā no dienas, kad Centrālā vēlēšanu komisija iniciatīvu reģistrējusi. Kārtību, kādā vēlētāji var īstenot šīs tiesības, nosaka likums “Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu”.

Parakstu vākšanas nosacījumi paredz, ka 12 mēnešu laikā pēc iniciatīvas grupas reģistrēšanas Centrālajā vēlēšanu komisijā parakstīties par iniciatīvas ierosināšanu vēlētāji var internetā — valsts pārvaldes pakalpojumu portālā latvija.lv — vai klātienē pie zvērinātiem notāriem, dzīvesvietas deklarēšanas vietās pašvaldībās, bāriņtiesās, kuras veic notariālas darbības, novados pie pagastu vai pilsētu pārvalžu vadītājiem, kā arī Latvijas pārstāvniecībās ārvalstīs pie konsulārās amatpersonas, kura tiesīga veikt notariālās funkcijas. Likums ļauj iniciatīvas grupai vākt parakstus arī citā tiešsaistes sistēmā, ja tiek nodrošināta parakstītāja identifikācija un fizisko personas datu aizsardzība.

Maksa par paraksta apliecināšanu jāsedz vēlētājam vai iniciatīvas grupai. Savukārt parakstīšanos latvija.lv portālā nodrošina valsts, un vēlētājam šis pakalpojums ir bez maksas. Kopš 2016. gada 1. marta parakstīties par vēlētāju iniciatīvām latvija.lv portālā var ne tikai ar drošu elektronisko parakstu, bet arī ar internetbanku autentifikāciju. Par 1/10 vēlētāju parakstu savākšanu, kā arī iniciatīvas popularizēšanu pilnībā atbild iniciatīvas grupa. Centrālās vēlēšanu komisijas pienākums ir reģistrēt iniciatīvu vai atteikt iniciatīvas reģistrēšanu, pirms tam izvērtējot, vai iniciatīvas grupa atbilst likumā noteiktajām prasībām, vai iniciatīvas grupas iesniegtais likumprojekts, Satversmes grozījumu projekts ir pilnībā izstrādāts pēc formas un satura, vai tautas nobalsošanas ierosinājums par Saeimas atsaukšanu ir iesniegts, ievērojot Satversmē noteiktos termiņus.

Centrālās vēlēšanu komisijas pienākums ir saskaitīt par iniciatīvu nodotos vēlētāju parakstus, pārbaudot, vai parakstījušās personas ir vēlētāji. Lai izpildītu šo likuma prasību un saprātīgā termiņā nodrošinātu parakstītāju pārbaudi, parakstu uzskaiti un kontroli, Centrālā vēlēšanu komisija izmanto tiešsaistes Parakstu vākšanas sistēmu, kura ir pieejama visiem parakstu apliecinātājiem pašvaldībās un kurā tiek reģistrēti un uzkrāti parakstu apliecinājumi.

Sistēma arī ļauj sagatavot un izdrukāt vēlētājiem izsniedzamo parakstu apliecinājumu veidlapas, ja vēlētājs parakstās klātienē.

2022. gadā Centrālā vēlēšanu komisija reģistrēja četras vēlētāju iniciatīvas parakstu vākšanai:

- 24. janvārī — biedrības “Brīvību tautai” Latvijas Republikas Satversmes grozījumu projektu par mazāku vēlētāju skaitu likumu un Saeimas atsaukšanas ierosināšanai, kā arī mazāku balsotāju skaitu likuma pieņemšanai tautas nobalsošanā;
- 2. augustā — Latvijas vīru biedrības atkārtoti iesniegtu Latvijas Republikas Satversmes grozījuma projektu par ģimenes jēdziena nostiprināšanu Satversmē, nosakot, ka ģimene balstās laulībā, asinsradniecībā vai adopcijā;
- 29. septembrī — biedrības “Atvērtās pārvaldības partnerība Latvijā” atkārtoti iesniegtu likuma projektu par 2012. gada 8. novembra likuma “Grozījumi likumā “Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu”” atcelšanu;
- 27. oktobrī pēc projekta trūkumu novēršanas — partijas “Suverēnā vara” likuma “Par valsts pensijām” grozījumu projektu par pensiju piemaksas aprēķināšanu par stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim.

Savukārt trīs iniciatīvas grupām pēc iepazīšanās ar projektiem un citu iestāžu sniegtiem viedokļiem iniciatīvas reģistrēšana tika atteikta, jo likumprojekti nebija pilnīgi izstrādāti pēc satura un neatbilda Satversmes 78. pantam.

2022. gadā noslēdzās parakstu vākšana par divām 2021. gadā reģistrētām vēlētāju iniciatīvām. Neviena no šīm parakstu vākšanām nebija sekmīga, jo 12 mēnešu laikā iniciatīvas grupām neizdevās gūt Satversmē noteikto vienas desmitās daļas vēlētāju atbalstu. Par Latvijas vīru biedrības Satversmes grozījuma projektu (ģimenes jēdziena nostiprināšana Satversmē) Parakstu vākšanas sistēmā tika reģistrēti 58 222 apliecināti paraksti, kas ir lielākais skaits par kādu iniciatīvu kopš tagadējās likumu ierosināšanas kārtības ieviešanas 2012. gadā, taču arī tas bija 37,6 % nepieciešamā parakstu skaita.

Ar visām Centrālajā vēlēšanu komisijā iesniegtajām vēlētāju iniciatīvām un parakstu vākšanas nosacījumiem iespējams iepazīties Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā www.cvk.lv sadaļā “Vēlētāju iniciatīvas”. Šajā sadaļā pieejama arī Centrālās vēlēšanu komisijas apkopotā informācija ar parakstu vākšanas vietām un norādes, kā parakstīties elektroniski.

2.4. Eiropas pilsoņu iniciatīvas

[Eiropas pilsoņu iniciatīva](#) (EPI) ir instruments, ar kura palīdzību miljons pilsoņu no vismaz septiņām Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīm var aicināt Eiropas Komisiju ierosināt tiesību aktus par jautājumiem, kuri ir ES kompetencē un par kuriem ES drīkst pieņemt regulējumu. Lai pieteiktu Eiropas pilsoņu iniciatīvu, no vismaz septiņiem ES pilsoņiem, kuri dzīvo septiņās dažādās dalībvalstīs, ir jāizveido pilsoņu komiteja. Ja paziņojumi par atbalstu kādai no Eiropas pilsoņu iniciatīvām tiek vākti arī Latvijā, pēc parakstu vākšanas beigām tie

jāiesniedz Centrālajai vēlēšanu komisijai, kuras kompetencē ietilpst trīs mēnešu laikā saskaitīt derīgos atbalsta paziņojumus un konstatēt rezultātu.

Minimālais parakstītāju skaits par Eiropas pilsoņu iniciatīvu Latvijā kopš 2020. gada 1. februāra ir 5 640 (minētais skaits atbilst Latvijas ievēlēto Eiropas Parlamenta deputātu skaitam, kas reizināts ar kopējo Eiropas Parlamenta deputātu skaitu).

Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes regulai (ES) 2019/788 par Eiropas pilsoņu iniciatīvu, kas ir spēkā no 2020. gada 1. janvāra, katra dalībvalsts izveido vienu vai vairākus kontaktpunktus, kuros bez maksas sniedz informāciju un palīdz organizatoru grupām saskaņā ar piemērojamajiem Savienības un dalībvalstu tiesību aktiem. Latvijā valsts līmeņa [kontaktpunkts](#) ir Centrālā vēlēšanu komisija.

Kopš 2020. gada vidus Eiropas Parlaments un Padome pieņēma vairākus pasākumus, lai mazinātu Covid-19 pandēmijas ietekmi uz Eiropas pilsoņu iniciatīvu, paredzot pagarināt atbalsta paziņojumu vākšanas periodus tām pilsoņu iniciatīvām, kuras skārusi pandēmija. Saskaņā ar 2021. gada 3. jūnijā Eiropas Komisijas pieņemto tā saukto īstenošanas lēmumu, 2022. gadā turpinājās atbalsta paziņojumu vākšanas periods sešām iniciatīvām, noslēdzot to atbilstoši ar 2022. gada 11. jūniju, 25. jūniju vai 1. augustu ([Komisijas īstenošanas lēmums \(ES\) 2021/944](#)).

2022. gadā parakstu vākšanai Eiropas Komisijā tika reģistrētas desmit jaunas Eiropas pilsoņu iniciatīvas, kā arī parakstu vākšana turpinājās par sešpadsmit iepriekš reģistrētajām iniciatīvām, tādējādi 2022. gadā Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņi varēja sniegt savu atbalstu 26 Eiropas pilsoņu iniciatīvām.

Piecas iniciatīvas nebija sekmīgas, jo atvēlētajā laikā netika savākts nepieciešamais atbalsta paziņojumu skaits. Tāpat septiņām pilsoņu iniciatīvām 2022. gadā bija noslēdzies parakstu vākšanas termiņš, un divu EPI - “Kosmētikas līdzekļi bez neželības: tiekties uz Eiropu, kurā nenotiek izmēģinājumi ar dzīvniekiem” un “Stop Finning – Stop the trade” (“Pārtraukt haizivju spuru atdalīšanu – pārtraukt tirdzniecību”) - organizatori paziņoja par nepieciešamā atbalsta paziņojumu skaita sasniegšanu, un tām sākās parakstu verifikācijas periods.

3. tabula

Eiropas pilsoņu iniciatīvas 2022. gadā*

Nr.	Nosaukums	Reģistrācijas datums Reģistrācijas numurs
Derīga iniciatīva		
1.	<u>Glābiet bites un lauksaimniekus! Virzībā uz bitēm draudzīgu lauksaimniecību veselīgai videi</u>	30/09/2019 ECI(2019)000016
Aktuālās iniciatīvas (paziņojumu par atbalstu vākšana turpinās)		
2.	<u>Eiropas diena “Izdarot visu iespējamo”</u>	22/11/2022 ECI(2022)000010
3.	<u>Eiropas pilsoņu iniciatīva par VEGĀNISKU UZTURU</u>	18/10/2022 ECI(2022)000009
4.	<u>Jautājuma par konkrētiem mācīšanās traucējumiem risināšana ES līmenī</u>	28/09/2022 ECI(2022)000008
5.	<u>“Aizsargāji ES lauku mantojumu, pārtikas nodrošinājumu un apgādi”</u>	07/09/2022 ECI(2022)000007

6.	<u>Katra Eiropas māja aprīkota ar 1 kW fotoelementu paneliem un 0,6 kW vējturbīnām, izmantojot ES finansējumu tikai ar pašvaldību starpniecību</u>	07/09/2022 ECI(2022)000006
7.	<u>AICINĀJUMS LĪDZ 2030. GADAM EIROPĀ PANĀKT VIDI BEZ TABAKAS UN IZAUDZINĀT PIRMO PAAUDZI BEZ TABAKAS</u>	24/08/2022 ECI(2022)000005
8.	<u>Good Clothes, Fair Pay (Labs apģērbs, taisnīga samaksa)</u>	01/06/2022 ECI(2022)000004
9.	<u>End The Slaughter Age (Izbeigsim dzīvnieku kaušanu)</u>	27/04/2022 ECI(2022)000003
10.	<u>“Fur Free Europe” (Eiropa bez kažokādām)</u>	16/03/2022 ECI(2022)000002
11.	<u>‘Win It On The Pitch’ (Uzvara sporta laukumā)</u>	02/02/2022 ECI(2022)000001
12.	<u>Green VAT — ES zaļais PVN ilgtspējīgu un videi draudzīgu produktu un pakalpojumu stimulēšanai</u>	14/12/2021 ECI(2021)000011
13.	<u>Stop (((5G))) – Stay Connected but Protected (Stop (((5G))) – Savienoti, bet aizsargāti)</u>	07/10/2021 ECI(2021)000009
14.	<u>ES Līgumiem un starptautiskajām tiesībām atbilstīgas kopējās tirdzniecības politikas nodrošināšana</u>	08/09/2021 ECI(2021)000008
Paziņojumu par atbalstu vākšana beigusies		
15.	<u>Aicinājums rīkoties – vides aizsardzība visās politikas jomās</u>	27/10/2021 ECI(2021)000010
16.	<u>“ReturnthePlastics”: pilsoņu iniciatīva ES mērogā ieviest depoziņa sistēmu plastmasas pudeļu pārstrādei</u>	13/08/2021 ECI(2021)000007
17.	<u>Eiropas EcoScore marķējums</u>	30/06/2021 ECI(2021)000005
18.	<u>Tiesības uz atveseļošanos</u>	21/08/2020 ECI(2020)000005
19.	<u>Aizliegt fosilā kurināmā reklāmu un fosilā kurināmā nozares dalību sponsordarbībā</u>	16/06/2021 ECI(2021)000004
Nepietiekams atbalsts (paziņojumu par atbalstu vākšana nav izdevusies)		
20.	<u>Zaļie jumta dārzi</u>	21/04/2021 ECI(2021)000003
21.	<u>Valsts ierēdņu apmaiņas programma (Civil Servant Exchange Program (CSEP))</u>	21/04/2021 ECI(2021)000002
22.	<u>Pilsoniskās sabiedrības iniciatīva nolūkā aizliegt biometriskās masveida novērošanas praksi</u>	07/01/2021 ECI(2021)000001
23.	<u>Beznosacījumu pamatienākumu ieviešana visā ES</u>	15/05/2020 ECI(2020)000003
24.	<u>VĒLĒTĀJI BEZ ROBEŽĀM. Pilnas politiskās tiesības ES pilsoņiem</u>	04/03/2020 ECI(2020)000002
Turpinās verifikācija		
25.	<u>Kosmētikas līdzekļi bez neželības – tiekties uz Eiropu, kurā nenotiek izmēģinājumi ar dzīvniekiem</u>	30/06/2021 ECI(2021)000006
26.	<u>Stop Finning – Stop the trade (“Pārtraukt haizivju spuru atdalīšanu – pārtraukt tirdzniecību”))</u>	02/01/2020 ECI(2020)000001
27.	<u>Kohēzijas politika reģionu vienlīdzībai un reģionālo kultūru ilgtspējai</u>	07/05/2019 ECI(2019)000007
28.	<u>Ekstrēmismam STOP</u>	12/06/2017 ECI(2017)000007
Iniciatīva atsaukta		
29.	<u>Brīvība kopīgot (Atsaukta 23/06/2022)</u>	15/05/2020

* Avots: Eiropas Komisijas tīmekļa vietne “Eiropas pilsoņu iniciatīva”
https://europa.eu/citizens-initiative/home_lv

2022. gadā Centrālā vēlēšanu komisija pēc atbalsta paziņojumu verificācijas izsniedza sertifikātus par derīgo atbalsta paziņojumu skaitu par divām Eiropas pilsoņu iniciatīvām.

Centrālā vēlēšanu komisija secināja, ka par iniciatīvu “Glābiet bites un lauksaimniekus! Virzībā uz bitēm draudzīgu lauksaimniecību veselīgai videi” (iniciatīvas reģistrācijas numurs ECI(2019)000016) ir saņemti 6 488 derīgi atbalsta paziņojumi, ko parakstījuši Latvijas pilsoņi, tādējādi tika sasniegts arī valsts sliekšnis (minimālais parakstītāju skaits no valsts). Lai atzītu iniciatīvu par derīgu iesniegšanai Eiropas Komisijā, iniciatīvas organizatoriem jāsavāc vismaz miljons paziņojumu par atbalstu vismaz septiņās ES dalībvalstīs. Valsts sliekšnis jeb robežvērtība atbilst katrā dalībvalstī ievēlēto Eiropas Parlamenta deputātu skaitam, kas reizināts ar kopējo Eiropas Parlamenta deputātu skaitu. Minimālais parakstītāju skaits par Eiropas pilsoņu iniciatīvu Latvijā kopš 2020. gada 1. februāra ir 5 640. EPI “Glābiet bites un lauksaimniekus! Virzībā uz bitēm draudzīgu lauksaimniecību veselīgai videi” tika reģistrēta līdz 2019. gada 31. decembrim, un uz to attiecās robežvērtība 6 008. Kopumā šī EPI saņēma 1 054 973 paziņojumus par atbalstu un tā kļuva par septīto veiksmīgu Eiropas pilsoņu iniciatīvu. Valsts sliekšnis oficiāli tika sasniegts 11 dalībvalstīs: Austrijā, Beļģijā, Dānijā, Francijā, Latvijā, Luksemburgā, Nīderlandē, Rumānijā, Spānijā, Ungārijā un Vācijā. 2022. gada 7. oktobrī iniciatīva “Glābiet bites un lauksaimniekus! Virzībā uz bitēm draudzīgu lauksaimniecību veselīgai videi” tika iesniegta Eiropas Komisijai. 2022. gada 25. novembrī šīs iniciatīvas organizatori tikās ar Eiropas Komisijas priekšsēdētājas vietnieci jautājumos par vērtībām un pārredzamību Veru Jourovu un Veselības un pārtikas drošuma komisāri Stellu Kirjakidu. 2023. gada sākumā Eiropas Parlamentā jānotiek atklātai uzklaušīšanai par EPI jautājumu un sešu mēnešu laikā kopš iniciatīvas saņemšanas Eiropas Komisijai jāsniedz oficiāla atbilde, paskaidrojot iemeslus, kuru dēļ tā, pamatojoties uz EPI, tiesību aktu ierosinās vai neierosinās.

Otrs sertifikāts tika izsniegts iniciatīvas “Stop Finning – Stop the trade”(“Pārtraukt haizivju spuru atdalīšanu – pārtraukt tirdzniecību”) (iniciatīvas reģistrācijas numurs ECI(2020)000001) organizatoriem, apliecinot, ka par to tika saņemti 954 derīgi Latvijas pilsoņu atbalsta paziņojumi.

2.5. Starptautiskā sadarbība

Pēc starptautisko iestāžu, organizāciju un sadarbības partneru ielūguma 2022. gadā Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji ir piedalījušies vēlēšanu un referendumu novērošanā ārvalstīs, kā arī vairākās starptautiskās konferencēs, semināros, darba grupu tikšanās. Aktuālākās 2022. gada diskusiju tēmas bija gatavošanās Eiropas Parlamenta vēlēšanām, vēlēšanu drošība, dezinformācija un tas ietekme uz vēlēšanām, sieviešu līdzdalība vēlēšanās, mākslīga intelekta ietekme uz vēlēšanām.

2022. gadā pieauga Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvju dalība starptautiskajos pasākumos klātienē, mazinoties ar Covid-19 pandēmiju saistītiem pulcēšanās un pārvietošanās ierobežojumiem un atjaunojoties klātienes sapulču formātam.

Tāpat 2022. gadā Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji izmantoja iespēju tiešsaistē piedalīties starptautisko institūciju un organizāciju, piemēram, Eiropas Komisijas, EDSO Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību biroja, Venēcijas komisijas, Starptautiskā vēlēšanu sistēmu fonda (International Foundation for Electoral Systems, IFES), Eiropas valstu vēlēšanu administratoru asociācijas (ACEEEO), Starptautiskā Parlamentāro studiju centra (International Centre for Parliamentary Studies, iCPS) rīkotajās konferencēs, semināros, darba grupās un diskusijās par vēlēšanu jautājumiem.

2022. gadā izbeidzās Latvijas Republikas Centrālās vēlēšanu komisijas dalība Eiropas valstu vēlēšanu administratoru asociācijā (ACEEEO), šai organizācijai pārtraucot savu darbību. Latvija bija pārstāvēta **ACEEEO** kopš tās dibināšanas 1991. gadā. Par iemeslu ACEEEO pašlikvidācijai kļuva nespēja gūt divu trešdaļu biedru atbalstu Krievijas un Baltkrievijas nacionālo vēlēšanu iestāžu izslēgšanai no asociācijas sakarā ar šo valstu agresiju pret Ukrainu. Asociācijas Izpildpadomes rosinātajā balsojumā par asociācijas pašlikvidēšanos neviena dalībvalsts nepauda iebildumus, un 11. martā lēmums par ACEEEO darbības pārtraukšanu stājās spēkā.

Starptautiskā sadarbība tika īstenota, arī sniedzot Centrālās vēlēšanu komisijas viedokli, konsultācijas un atbildes pēc vairāku iestāžu un organizāciju pieprasījuma – Eiropas Komisijas Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāta (par dalībvalstu praksi attiecībā par personu ar invaliditāti līdzdalību vēlēšanu procesā, pilsoņu līdzdalību un vēlēšanu novērošanu) un Ģenerālsekretariāta (par Regulas (ES) 2019/788 par Eiropas pilsoņu iniciatīvu piemērošanu); International IDEA jeb Starptautiskā demokrātijas un vēlēšanu palīdzības institūta (par balsošanu ārpus valsts), Starptautiskā Parlamentāro studiju centra (par vēlēšanu informācijas vidi), Starptautiskā vēlēšanu sistēmu fonda (par pecvēlēšanu gūtās pieredzes analīzi, kā arī par galvenajām problēmām un jautājumiem, ar ko saskaras sievietes vēlēšanu administrācijā), citu valstu nacionālo vēlēšanu institūciju, pētnieku u.c.

Pārskata gada februārī notika Latvijas Republikas Centrālās vēlēšanu komisijas un Moldovas Republikas Centrālās vēlēšanu komisijas tiešsaistes tikšanās ar abu komisiju priekšsēdētāju dalību. Tikšanās tika organizēta pēc Latvijas Republikas vēstniecības Moldovas Republikā iniciatīvas, kura norādīja uz Moldovas puses izteiktu interesi abu pušu savstarpējo attiecību intensificēšanā. Latvijas un Moldovas centrālo vēlēšanu administrēšanas iestāžu pārstāvji iepazīstināja ar savu valstu jauninājumiem vēlēšanu procesa organizēšanā un apsprieda sadarbības perspektīvas. Moldovas puse pauda ieinteresētību iepazīties ar Latvijas pieredzi vēlēšanu organizēšanā ārpus valsts, ES pilsoņu balsošanas organizēšanu Eiropas Parlamenta un pašvaldību vēlēšanās, t.sk. šo procesu likumdošanas bāzi, kā arī politisko partiju un priekšvēlēšanu aģitācijas finansēšanas kontroles jautājumiem. Sadarbības ietvaros Latvijas CVK sniedza nepieciešamo informāciju un skaidrojumus, dalījās pieredzē un gūtajās atziņās Moldovas kolēģu interesējošajos jautājumos. Sadarbības aktivitātēs tika iesaistīts arī Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, daloties Latvijas pieredzē tā kompetencē esošajos jautājumos.

2022. gada 24. februārī sakarā ar Krievijas agresiju pret Ukrainu, Latvijas Republikas Centrālā vēlēšanu komisija savā vēstulē Ukrainas Centrālajai vēlēšanu komisijai pauda atbalstu kolēģiem un visai Ukrainas tautai, vēlot drosmi, izturību un drīzu uzvaru. Tajā pašā dienā,

reaģējot uz Krievijas iebrukumu Ukrainā un Baltkrievijas iesaisti šajā agresijā, Latvijas Republikas Centrālā vēlēšanu komisija nosūtīja vēstuli Eiropas valstu vēlēšanu administratoru asociācijai (ACEEEO), kurā aicināja izslēgt Krievijas Federācijas Centrālo vēlēšanu komisiju un Baltkrievijas Republikas Centrālo vēlēšanu un republikas referendumu rīkošanas komisiju no asociācijas.

Aprīļa beigās bij. ACEEEO Sekretariāts nāca klājā ar jaunas Eiropas valstu vēlēšanu administratoru asociācijas vai sadarbības tīkla izveidi. Latvijas Republikas CVK pauda atbalstu šai idejai un gatavību iesaistīties tādas asociācijas izveidē.

Pārskata gada jūnijā Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja piedalījās Budapeštā, Ungārijā notikušajā pasākumā “Pasaules samits par demokrātiju 2022 – Eiropas reģionālais forums”, kur uzmanības centrā bija tādi temati, kā mērķa grupām piemērota pilsoniskā izglītība, populisma draudi vēlēšanām un demokrātijai, digitālo platformu ietekme un vārda brīvība, godīga vēlēšanu likumdošana. Forumā ietvaros tika organizēta Eiropas valstu vēlēšanu iestāžu pārstāvju diskusija par nepieciešamību dibināt jaunu Eiropas valstu vēlēšanu administratoru asociāciju. Jaunās asociācijas mērķis būtu sadarbība un pieredzes apmaiņa Eiropas vēlēšanu iestāžu starpā, stiprinot brīvas un demokrātiskas vēlēšanas reģionā. Kopumā diskusijas dalībnieki atbalstīja šādas starptautiskās organizācijas nepieciešamību, vienlaikus tika secināts, ka izstrādājot jaunās organizācijas statūtus, īpaša uzmanība jāpievērš biedru uzņemšanas kritērijiem, lai izvairītos no ACEEEO pieredzes, kad gadu gaitā asociācijā tika uzņemtas vai balsstiesības saglabāja to valstu vēlēšanas iestādes, kurās vēlēšanas netiek atzītas par brīvām un demokrātiskām, vai kurām ir ciešas politiskas saites ar autoritāriem un nedemokrātiskiem režīmiem. CVK pārstāve apliecināja, ka Latvijas Republikas Centrālā vēlēšanu komisijas nepieciešamības gadījumā ir gatava iesaistīties asociācijas statūtu darba grupā.

Pārskata gada novembrī, Centrālā vēlēšanu komisija sniedza informāciju Ārlietu ministrijai par īstenoto, plānoto un potenciālo atbalstu Ukrainas rekonstrukcijas procesam, norādot, ka pašlaik sadarbība starp divu valstu vēlēšanu administrēšanas institūcijām tiek īstenota 2002. gadā noslēgtās Vienošanās ietvaros, kas paredz veicināt pieredzes un informācijas apmaiņu starp Latviju un Ukrainu vēlēšanu un referendumu administrēšanas jautājumos, attīstīt sadarbību vēlēšanu tiesību realizēšanā un aizsardzībā, nacionālās vēlēšanu likumdošanas pilnveidošanā, informācijas tehnoloģiju izmantošanā, vēlēšanu un referendumu dalībnieku tiesiskās kultūras paaugstināšanā, vēlēšanu novērošanā. Tajā pat laikā CVK atzīmēja, ka pilnīgāka un produktīvāka sadarbība ir apgrūtināta esošā finansējuma ietvaros.

Atsaucoties Latvijas valsts institūciju uzaicinājumam un atbilstoši tā mandātam, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību birojs (DICB) nosūtīja Vēlēšanu izvērtēšanas misiju uz 14. Saeimas vēlēšanām. DICB VIM vērtēja vēlēšanu procesa atbilstību EDSO saistībām un citiem starptautiskiem pienākumiem, demokrātisku vēlēšanu standartiem, kā arī nacionālajai likumdošanai.

Centrālās vēlēšanu komisija sadarbojās ar EDSO DICB Vēlēšanu izvērtēšanas misiju, piešķirot akreditāciju vēlēšanu novērotājiem, aicinot piedalīties CVK sēdēs un semināros, sniedzot visu nepieciešamo informāciju par vēlēšanu procesa organizāciju. Notika vairākas CVK vadības tikšanās ar misijas pārstāvjiem gan pirms, gan pēc vēlēšanu dienas (aprīlī,

septembrī un oktobrī), informējot par gatavošanos vēlēšanām, vēlēšanu procesa organizēšanas aktualitātēm, t. sk. elektroniskā tiešsaistes vēlēšanu reģistra izmantošanu parlamenta vēlēšanās, pasta balsošanas iespējām, administratīvi teritoriālās reformas ietekmi uz vēlēšanu organizēšanu u.c. jautājumiem. EDSO DICB eksperti interesējās par vēlēšanu drošības jautājumiem, it īpaši dezinformācijas risku aspektā. Savus secinājumus un rekomendācijas EDSO Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību birojs publicēja [Vajadzību novērtējuma misijas ziņojumā](#) pirms vēlēšanām un [Vēlēšanu izvērtēšanas misijas gala ziņojumā](#) pēc vēlēšanām.

2.5. Dalība starptautiskās konferencēs, semināros un mācību programmās

2022. gada janvārī divi Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji piedalījās Starptautiskā Vēlēšanu sistēmu fonda (IFES) organizētajos mācībuursos “Vēlēšanu tehnoloģija un kiberhigiēna”. Kursa pirmā daļa tika veltīta informācijas tehnoloģijām, kas var tikt izmantotas katra vēlēšanu procesa posmā, aplūkot ar to saistīti ieguvumi un riski, kā arī iespējas, kā šos riskus var mazināt. Otrajā kursa daļā tika sniegta kiberhigiēnas izpratnes apmācība, kuras mērķis ir nodrošināt vēlēšanu administrēšanas iestāžu personālu ar kiberdrošības politiku, labu praksi un līdzekļiem, lai aizsargātu sevi un savas organizācijas, izmantojot informācijas tehnoloģijas vēlēšanās. Mācību kursa apguves rezultātā tika apgūta vispārīga informācija par galvenajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem, ko izmanto vēlēšanu kontekstā, īpašu uzmanību pievēršot tādām tēmām:

- vēlēšanu sarakstu pārvaldības tehnoloģijas, vēlēšanu sarakstu datu bāzes, biometriskās tehnoloģijas un elektroniskie vēlēšanu gaitas žurnāli;
- elektroniskā balsošana un balsošana internetā;
- vēlēšanu rezultātu pārvaldības sistēma un to paziņošana;
- vēlēšanu palīgsistēmas: vēlēšanu apgabalu pārvaldība, vēlēšanu komisiju veidošana un vadība, vēlēšanu iecirkņu sadalījums, elektroniskā kandidātu reģistrācija un novērotāju akreditācija, vēlēšanu sūdzību digitāla apstrāde u.c.;
- interneta tehnoloģiju izmantošana saziņai ar vēlētajiem: mērķtiecīga saziņa: vēlēšanu sarakstu pārbaudes programmas, rezultātu publicēšana (tīmekļa vietnes un lietotnes); vispārīga informācija: tīmekļa vietnes un sociālo plašsaziņas līdzekļu konti;
- problēmas un riski, kas saistīti ar tehnoloģiju izmantošanu vēlēšanās; vēlēšanu kiberdrošība.

Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji piedalījās **Eiropas Komisijas izveidoto** darba grupu un Eiropas vēlēšanu sadarbības tīkla tiešsaistes tikšanās:

- Eiropas vēlēšanu sadarbības tīkla (ECNE, [European cooperation network on elections](#)) tiešsaistes tikšanās **janvārī, maijā** un **septembrī**, kā arī Eiropas vēlēšanu sadarbības tīkla un vēlēšanu ekspertu grupas kopīgajā sanāksmē **novembrī**. ECNE ir Eiropas Komisijas izveidots sadarbības tīkls, kas apvieno ES dalībvalstu vēlēšanu jautājumos kompetento iestāžu pārstāvjus un ļauj veikt konkrētu un praktisku informācijas apmaiņu par tēmām, kas ir būtiskas, lai nodrošinātu brīvas un godīgas vēlēšanas, tostarp datu

aizsardzību, kibernetisko drošību, caurskatāmības un informētības veicināšanu. 2022. gadā notikušajās sanāksmes notika informācijas apmaiņa par dalībvalstu jauninājumiem un labu praksi vēlēšanu jomā, kā arī tika diskutēts par tādiem jautājumiem, kā vēlēšanu organizēšana un vēlēšanu novērošanas īstenošana pandēmijas apstākļos, dažādu valsts iestāžu sadarbība vēlēšanu organizēšanā, politiskās reklāmas regulējums, īpaši digitālajā vidē, e-balsošana un demokrātiskā e-līdzdalība, vēlēšanu pieejamība personām ar invaliditāti, balsošanas iespējas nodrošināšana mobilajiem ES pilsoņiem, kas kļūst īpaši aktuāli, ņemot vērā gatavošanos EP vēlēšanām.

2022. gada martā tika izveidota ECNE apakšgrupa, iesaistot 12 dalībvalstis (tai skaitā arī Latviju), sakarā ar Eiropas Komisiju darbu pie e-balsošanas prakses apkopojuma sagatavošanas. Šai ECNE apakšgrupai notika divas tiešsaistes sanāksmes – aprīlī un jūnijā – kurās piedalījās arī Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvis.

Eiropas vēlēšanu sadarbības tīkls tiek izmantots arī 2022. gadā izveidotā Kopīga mehānisma vēlēšanu noturībai organizēšanai un koordinēšanai. Tas kalpo dalībvalstu sadarbībai, lai nodrošinātu noturīgu vēlēšanu procesu un savstarpēju atbalstu draudu novēršanai.

- **Maijā** Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvis piedalījās vebinārā “[Eiropas pilsoņu iniciatīvas atklāšana](#)”, ko Eiropas Komisija organizēja par godu Eiropas pilsoņu iniciatīvas 10. gadadienai. Eiropas Komisijas (EK) par EPI projektu atbildīgās vienības pārstāvji iepazīstināja ar tā attīstības gaitu un sasniegumiem, atbalstu, kādu EK sniedz iniciatīvu organizatoriem; veiksmīgu un aktuālo EPI organizatori dalījās pieredzē iniciatīvas sagatavošanā un virzībā.
- Eiropas pilsoņu iniciatīvas ekspertu darba grupas tikšanās **septembrī**, kur Eiropas Komisijas EPI komanda iepazīstināja dalībvalstu pārstāvjus ar EPI aktuālo situāciju, t.sk. saistībā ar pārskata sagatavošanu par Regulas (ES) 2019/788 par Eiropas pilsoņu iniciatīvu piemērošanu, pēdējo tiesu praksi, īstenotajiem un plānotajiem centrālās tiešsaistes parakstu vākšanas sistēmas uzlabojumiem, eID izmantošanu, plānotajiem komunikācijas pasākumiem. Dalībvalstu kompetentu iestāžu pārstāvji dalījās pieredzē failu apmaiņas pakalpojuma (Secure CircaBC) izmantošanā, parakstu verifikācijas veikšanā, EPI komunikācijas pasākumu organizēšanā u.c. ar EPI saistītajos jautājumos.

Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvis piedalījās Starptautiskā Parlamentāro studiju centra (iCPS) vebināru sērijā “Vēlēšanas 2030. gadā”. **Februārī** tika organizēta tiešsaistes apaļā galda diskusija “Inovācijas vēlēšanu tehnoloģijā: Kā tehnoloģijas tiks izmantotas 2030. gadā?”, kur tika apspriesti jauninājumi vēlēšanu tehnoloģiju jomā, izklāstot, kādas tehnoloģijas vēlēšanu pārvaldes iestādes varētu izmantot nākamajā desmitgadē, vienlaicīgi pievēršot uzmanību arī ar to saistītām problēmām. Savu redzējumu sniedza gan vēlēšanu organizatori, gan zinātnieki un IT nozares speciālisti. Savukārt **aprīlī** notikušajā vebinārā “Sociālo mediju loma vēlēšanās: kāda tā būs 2030. gadā?” tika diskutēts par dezinformācijas apkarošanas iespējām un vēlēšanu pārvaldes iestāžu aktivitātēm, uzrunājot vēlētajus, daloties ticamā informācijā, efektīvi un regulāri informējot par vēlēšanu procesiem.

Martā CVK pārstāvis piedalījās Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija Attīstības sadarbības direktorāta tiešsaistes apmācības seminārā par oficiālās attīstības

palīdzības (OAP) datu iesniegšanu. Seminārā tika pārrunāts, kādiem mērķiem tiek ievākti dati, ikgadējais datu cikls un iesniedzamie dati, kā arī dažādu izdevumu pozīciju atbilstība OAP mērķiem.

Maijā pēc Starptautiskā Vēlēšanu sistēmu fonda (IFES) uzaicinājuma divas Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāves piedalījās Eiropas reģionālā tīkla sieviešu iesaistīšanai vēlēšanās (Regional Europe Network for Empowering Women in Elections, RENEWE) seminārā Prāgā, Čehijā. Tajā piedalījās 34 sievietes, kas pārstāvēja 18 valstu vēlēšanu administrēšanas iestādes. Seminārā tika analizēta sieviešu iesaistīšanas laba prakse un iespējami risinājumi iesaistīšanas veicināšanai, galvenās problēmas, ar kurām saskarās sievietes vēlēšanu administrēšanā, ar dzimumu saistītie stereotipi, ārējā iejaukšanās un ar dzimumu saistītā dezinformācija.

Jūnijā Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvis piedalījās Eiropas pilsoņu iniciatīvas tīkla pasākumā un [Eiropas pilsoņu iniciatīvas konferencē](#), kas notika Briselē, Beļģijā. Pirmais Eiropas pilsoņu iniciatīvas (EPI) komunikatoru tīkla pasākums pulcēja ap 60 dalībniekiem – dalībvalstu EPI kontaktpunktu pārstāvjus, EPI vēstniekus, EPI foruma ekspertus un ES iestāžu darbiniekus. Pasākuma mērķis bija apspriest idejas par to, kā labāk informēt par aktīvu pilsoniskumu un demokrātiju vispār un it īpaši par EPI, tai skaitā arī efektīvākas sadarbības iespējas, lai padarītu EPI labāk zināmu ES pilsoņiem. Savukārt konferencē notika diskusijas par EPI īstenošanu desmit gadu garumā, tās panākumiem, izaicinājumiem un to, kāda izskatīsies tās nākotne. Ņemot vērā pašreizējos draudus demokrātijai, tika runāts arī par to, kā EPI ir veicinājusi demokrātijas attīstību un ir bijusi iedvesmas avots vietējā un globālā līmenī.

Pēc Gruzijas Centrālās vēlēšanu komisijas uzaicinājuma Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji **oktobrī** piedalījās 10. starptautiskajā vēlēšanu administrēšanas iestāžu [konferencē](#), kas notika Cinandali, Gruzijā. Par konferences galvenajām diskusiju tēmām bija informācijas tehnoloģiju izmantošana vēlēšanu procesā un dezinformācija un tas ietekme uz vēlēšanām. Latvijas CVK locekle Sofija Grīnvalde sniedza [prezentāciju](#), iepazīstinot konferences dalībniekus ar Latvijas pieredzi tiešsaistes vēlēšanu reģistra izmantošanā 2022. gada Saeimas vēlēšanās.

Oktoobrī Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji piedalījās vebinārā “Ārvalstu manipulēšana ar demokrātiskajiem procesiem”, ko rīkoja Starptautiskais Vēlēšanu sistēmu fonds (IFES) diskusiju sērijas “Demokrātijas noturība Eiropā” ietvaros. Šī vebināra uzmanības centrā bija META (Facebook, Instagram un WhatsApp mātes uzņēmums) 2022. gada septembrī publicētais ziņojums “Koordinēta neautentiska uzvedība”, kurā bija izklāstīti vairāki Ķīnas un Krievijas centieni ietekmēt sabiedrisko procesu Eiropas valstīs un ASV. Notika diskusija par šādas darbību ietekmi un iespējām to neitralizēt.

2022. gada **oktoobrī** Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvis piedalījās EDSO Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību biroja (ODIHR) seminārā par vēlēšanu novērošanu un sieviešu līdzdalību vēlēšanās, kas notika Vīnē, Austrijā. Seminārā piedalījās EDSO delegāciju, vēlēšanu vadības iestāžu, starptautisko organizāciju, pilsoniskās sabiedrības pārstāvji, kā arī vēlēšanu eksperti, pētnieki u.c. ieinteresētās personas. Notika diskusijas par jaunām problēmām un labu praksi saistībā ar vēlēšanu organizēšanu atbilstīgi attiecīgajām EDSO saistībām, kā arī dzimumu līdztiesības jautājumu vēlēšanu procesos. Seminārā tika atzīmēts, ka EDSO reģionā sievietes joprojām ir nepietiekami pārstāvētas vēlēšanās kā kandidātes, vēlētas amatpersonas, tostarp vēlēšanu pārvaldē. Tā galvenie cēloņi cita starpā var

būt nepietiekamais tiesiskais regulējums, pagaidu īpašu pasākumu trūkums, nepietiekama kvotu noteikumu izpilde, finansējuma un atbalsta trūkums no partiju puses, pieaugošais vardarbības līmenis pret sievietēm politiķēm, stereotipi un nepietiekamā sieviešu kandidātu atspoguļošana plašsaziņas līdzekļos. EDSO ODIHR informēja par sagatavoto [Rokasgrāmatu](#) par sieviešu līdzdalības vēlēšanās novērošanu un veicināšanu.

Novembrī notika Moldovas Nepārtrauktas vēlēšanu apmācības centra (Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral, [CICDE](#)) organizētā zinātniskā konference “Demokrātijas kvalitāte, vēlēšanu drošība, jauniešu līdzdalība – iejaukšanās, izaicinājumi, risinājums”, kurā tiešsaistē piedalījās arī Latvijas CVK pārstāvji. Pēc mūsu uzaicinājuma Rīgas Stradiņa universitātes doktorante Elīna Graudiņa piedalījās konferencē ar referātu par Jauniešu politisko līdzdalību Latvijā.

Latvijas CVK pārstāvji tiešsaistē piedalījās arī Eiropas Padomes Venēcijas komisijas **novembrī** organizētajā [19. Eiropas valstu vēlēšanu administratoru konferencē](#) “Mākslīgais intelekts un vēlēšanu integritāte”. Konference notika hibrīdformātā, un tā pulcēja vairāk nekā 130 dalībnieku, kuri pārstāvēja nacionālās vēlēšanu institūcijas, akadēmiskās aprindas, ekspertus un nevalstiskās organizācijas, kā arī citas Eiropas Padomes iestādes, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Demokrātisko iestāžu un cilvēktiesību biroju un Eiropas Parlamentu. Par galvenajiem diskusijas jautājumiem bija mākslīgā intelekta ietekme uz taisnīgumu vēlēšanu procesos, kā arī uz vēlēšanu aktivitāti un vēlēšanu izvēli; mākslīgais intelekts un vēlēšanu procesu uzraudzība un caurskatāmība; mākslīgā intelekta izmantošana cīņā pret kaitīgu saturu.

Pēc Moldovas Republikas Centrālā vēlēšanu komisijas uzaicinājuma **novembrī** Latvijas Republikas Centrālā vēlēšanu komisijas pārstāvji, t.sk. priekšsēdētāja, piedalījās pasākumos, kuri tika veltīti Moldovas CVK pastāvīgās darbības 25. gadadienai. Pasākumu programmas ietvaros tika organizēta starptautiskā konference “Vēlēšanu reformas – demokrātijas stiprināšanas pīlārs”. Konference pulcēja vēlēšanu ekspertus, kas pārstāvēja vairāk nekā 20 vēlēšanu iestādes no dažādām valstīm, Moldovas valsts institūcijas, nevalstiskās organizācijas, diskutējot par vēlēšanu pārvaldes iestāžu un to partneru organizāciju lomu vēlēšanu reformu īstenošanā. Konferences ietvaros tika aplūkoti dažādu valstu vēlēšanu reformu labās prakses piemēri. Latvijas CVK priekšsēdētāja dalījās pieredzē par vēlēšanu likumdošanas pilnveidošanu Latvijā. Par godu 25. jubilejai Moldovas CVK sagatavoja un publicēja grāmatu “Vēlēšanu almanahs: 1988 – 2022”, kur ir apkopoti komisijas darbības svarīgākie fakti un notikumi.

Latvijas CVK priekšsēdētāja piedalījās arī 22. novembrī Kišiņevā notikušajā Starptautiskās asociācijas “Sievietes vēlēšanu vadībā” (Women in Electoral Management ([WEM International](#))) Ģenerālās Asamblejas ārkārtas sēdē, kurā tika lemts par asociācijas turpmākiem attīstības soļiem. Latvijas Republikas Centrālā vēlēšanu komisija ir viena no WEM-International dibinātājorganizācijām.

2.6. Vēlēšanu un referendumu novērošana

2022. gadā Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji tika uzaicināti piedalīties vairākās ārvalstīs notiekošo vēlēšanu novērošanā un to ietvaros notiekošajās pieredzes apmaiņas

programmās. CVK pārstāvju dalība tika īstenota, izvērtējot starptautiskās sadarbības prioritātes un iestādes finansiālās iespējas.

Aprīlī pēc **Ungārijas** Valsts vēlēšanu biroja uzaicinājuma Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji piedalījās parlamenta vēlēšanu un referenduma novērošanā. Vizītes laikā notika tikšanās ar Ungārijas vēlēšanas administrēšanas iestādes pārstāvjiem, iepazīšanās ar parlamenta vēlēšanu un nacionālā referenduma organizēšanas procesu, īpašu uzmanību pievēršot pasta balsošanas organizēšanai, kā arī vēlēšanu procesa novērošana vēlēšanu iecirkņos klātienē Budapeštā un Sentendrē.

Tāpat aprīlī tika novērotas parlamenta vēlēšanas **Slovēnijā**. Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji piedalījās tikšanās ar Slovēnijas Republikas Valsts vēlēšanu komisijas amatpersonām un darbiniekiem, ka arī citu valstu starptautiskajiem novērotājiem, kur apsprieda vēlēšanu organizēšanas jautājumus, vēlēšanu kārtību, jaunievedumus un to darbību, drošības pasākumus COVID-19 laikā, kā arī iepazīstināja Slovēnijas un citu valstu novērotājus ar Latvijas vēlēšanu kārtību un vēlēšanu elektronisko vēlēšanu reģistru.

Jūnijā Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji piedalījās konstitucionālā referenduma novērošanā **Kazahstānā**, atsaucoties šīs valsts Centrālās vēlēšanu komisijas uzaicinājumam. Tika novērota balsošanas procesa organizēšana Nursultānas pilsētā, tai skaitā vēlēšanu iecirkņu slēgšana un balsu skaitīšana. Tāpat Latvijas CVK pārstāvji apmeklēja preses konferenci, kur tika paziņoti balsošanas rezultāti. Vizītes laikā notika Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvju tikšanās ar Latvijas ārkārtējo un pilnvaroto vēstnieci Kazahstānā Irinu Manguli, izrunājot politisko situāciju un referenduma norisi Kazahstānā.

Novembrī notika **Kazahstānas** Republikas Prezidenta pirmstermiņa vēlēšanas. Latvijas CVK pārstāvis piedalījās vēlēšanu novērošanas programmā, kuras laikā iepazinās ar Kazahstānas vēlēšanu sistēmu, CVK darbu, balsošanas kārtību un iznākumu publicēšanu, kā arī iecirkņu aprīkojumu un darbu. Vēlēšanu dienā novērota iecirkņa atvēršana, pilsoņu balsstiesību noskaidrošanas procedūra, balsošanas gaita, iecirkņa slēgšana un balsu skaitīšana.

Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvju dalība vēlēšanu novērošanā galvenokārt ir saistīta ar pieredzes apmaiņu vai attīstības palīdzības sniegšanu citu valstu nacionālajām vēlēšanu institūcijām. Novērojot vēlēšanas ārvalstīs, Centrālā vēlēšanu komisija nav pilnvarota un atturas sniegt atzinumus par vēlēšanu atbilstību demokrātiskajiem un starptautiskajiem standartiem, jo parasti sadarbojas ar ārvalstu nacionālajām vēlēšanu institūcijām un novēro konkrētu vēlēšanu jomu – vēlēšanu administrēšanu.

2.7. Pieredzes apmaiņas programmu organizēšana

Pēc Latvijas CVK uzaicinājuma 14. Saeimas vēlēšanu novērošanas un pieredzes apmaiņas programmā no 2022. gada 29. septembra līdz 2. oktobrim piedalījās 50 vēlēšanu administratori no 16 valstīm, proti Azerbaidžānas, Gruzijas, Horvātijas, Igaunijas, Kirgizstānas, Kosovas, Lietuvas, Moldovas, Somijas, Turcijas, Ukrainas, Ungārijas, Uzbekistānas, Ziemeļmaķedonijas un Zviedrijas vēlēšanu vadības iestāžu pārstāvji. Liela interese bija saistīta ar elektroniskā tiešsaistes vēlēšanu reģistra (ETVR) izmantošanu, ko Latvijā pirmo reizi pielietoja parlamenta vēlēšanās. Programmas ietvaros notika ārzemju kolēģu tikšanās ar Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas vadību, vēlēšanu procedūru novērošana iecirkņos pirms

vēlēšanu dienas (balss nodošana glabāšanā) un visas vēlēšanu procedūras vēlēšanu dienā, 1. oktobrī, Rīgā un Siguldā – iecirkņa atvēršana, balsošana, iecirkņa slēgšana, balsu skaitīšana. Bez ETVR izmantošanas (vēlētāja dalības pārbaude, dalības atzīmēšana, iecirkņa komisijas rīcībā gadījumā ja ETVR nedarbojas u.c.), ārvalstu kolēģus īpaši interesēja balsu skaitīšanas organizēšana, izmantojot vēlēšanu zīmju skenēšanu iecirkņos.

3. BUDŽETA INFORMĀCIJA

Centrālajai vēlēšanu komisijai iestādes funkciju īstenošanai finansējums tiek piešķirts no valsts pamatbudžeta līdzekļiem. 2022. gadā Centrālās vēlēšanu komisijas pamatfunkciju izpildi nodrošināja budžeta programmas 01.00.00 “Vispārējā vadība”, 02.00.00 “Saeimas vēlēšanas” un 99.00.00 “Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums”.

Centrālās vēlēšanu komisijas valsts pamatbudžeta izdevumi 2022. gada 12 mēnešos bija 8 329 853 *euro*, kas, salīdzinot ar 2021. gadu, ir palielinājušies par 6 162 791 *euro* jeb 284.38%.

Izdevumu pamatfunkciju īstenošanai palielinājums saistīts ar to, ka 2022. gadā Centrālās vēlēšanu komisijai bija izdevumi 14.Saeimas vēlēšanu nodrošināšanai. Pārskata gadā izdevumi kapitālieguldījumiem bija lielāki, jo tika apmaksāts Vēlēšanu vadības sistēmas Saeimas vēlēšanu modulis.

Budžeta programmas 01.00.00 “Vispārējā vadība” ieņēmumus 2022. gadā veidoja dotācija no valsts pamatbudžeta 1 737 402 *euro* apmērā. Budžeta programmas izpildei tika izlietoti 1 737 402 *euro*.

Programmai 01.00.00 “Vispārējā vadība” ieņēmumi un izdevumi kopā, salīdzinot ar 2021. gadu, palielinājās par 777 902 *euro* 81.07%. Izdevumi atlīdzībai salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu samazinājās par 24 121 *euro* jeb 4.92% sakarā ar nodarbināto ilgstošu darba nespēju. Izdevumi precēm un pakalpojumiem, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, palielinājās par 7 280 *euro* jeb 7.58% sakarā ar to, ka tika atcelti/atviegloti Covid-19 pandēmijas ierobežojumi un komandējuma izdevumi sasniedza pirms pandēmijas līmeni. Kapitālie izdevumi, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, palielinājās par 796 843 *euro* jeb 214.82% sakarā ar vēlēšanu vadības sistēmas Saeimas moduļa iegādi.

Programmai 02.00.00 “Saeimas vēlēšanas” 2022. gadā dotācija no valsts pamatbudžeta un izdevumi bija 5 447 451 *euro*. Lielākās izdevumu pozīcijas sastāda transferts pašvaldībām Saeimas vēlēšanu nodrošināšanai 4 076 260 *euro*, viedtālrunu ar un bez mobilo internetu īstermiņa noma 451 935 *euro* un Vēlēšanu vadības sistēmas tehniskās pavadīšanas un infrastruktūras nodrošināšana 404 355 *euro*.

Budžeta programmai 99.00.00 “Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums” dotācija no valsts pamatbudžeta un izdevumi palielinājās par 798 748 *euro* jeb 230.68%. 2021. gadā tika piešķirta dotācija 346 252 *euro* Vēlēšanu vadības sistēmas tehniskajam atbalstam un atlikto pašvaldību vēlēšanu nodrošināšanai Rēzeknes un Varakļānu novados. Pārskata periodā šajā budžeta programmā tika piešķirts finansējums 446 311 *euro* parakstu vākšanai tautas nobalsošanas ierosināšanai par Valsts prezidenta apturētā likuma “Grozījumi likumā par ostām” un 698 690 *euro* Saeimas vēlēšanu aplokšņu, zīmju un poligrāfijas materiālu iegādei.

3.1.Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2022. gadā (eiro)

3.tabula

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums. Kopsavilkums

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	2021. gadā (faktiskā izpilde)*	Plāns 2022. gadam	Faktiskā izpilde 2022. gadā*
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 167 062	9 225 227	8 329 853
	t.sk. dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	2 167 062	9 225 227	8 329 853
2.	Izdevumi (kopā)	2 167 062	9 225 227	8 329 853
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 796 134	8 055 357	7 162 082
2.1.1.	Starptautiskā sadarbība, (biedra naudas iemaksa Eiropas valstu vēlēšanu organizatoru asociācijā)	2 100	2 100	0
2.1.2.	Valsts budžeta uzturēšanas izdevumu transferti pašvaldībām	-	4 714 303	4 485 828
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	1 794 034	3 338 954	2 676 254
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	370 928	1 169 870	1 167 771

* Noteikts saskaņā ar naudas plūsmas principu.

4.tabula

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums programmai 01.00.00 "Vispārējā vadība"

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	2021. gadā (faktiskā izpilde)*	Plāns 2022. gadam	Faktiskā izpilde 2022. gadā*
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	959 500	1 772 655	1 737 402
	t.sk. dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	959 500	1 772 655	1 737 402
2.	Izdevumi (kopā)	959 500	1 772 655	1 737 402
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	588 572	602 785	569 631
2.1.1.	Starptautiskā sadarbība, (biedra naudas iemaksa Eiropas valstu vēlēšanu organizatoru asociācijā)	2 100	2 100	0
2.1.2.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	586 472	600 685	569 631
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	370 928	1 169 870	1 167 771

* Noteikts saskaņā ar naudas plūsmas principu.

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums programmai 02.00.00 “Saeimas vēlēšanas”

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	2021. gadā (faktiskā izpilde)*	Plāns 2022. gadam	Faktiskā izpilde 2022. gadā*
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	-	6 307 571	5 447 451
	t.sk. dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	-	6 307 571	5 447 451
2.	Izdevumi (kopā)	-	6 307 571	5 447 451
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	6 307 571	5 447 451
2.1.1.	Valsts budžeta uzturēšanas izdevumu transferti pašvaldībām noteiktam mērķim	-	4 304 734	4 076 260
2.1.2.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	-	2 002 837	1 371 191

* Noteikts saskaņā ar naudas plūsmas principu.

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums programmai 99.00.00 “Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums”

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	2021. gadā (faktiskā izpilde)*	Plāns 2022. gadam	Faktiskā izpilde 2022. gadā*
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	346 252	1 145 001	1 145 000
	t.sk. dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	346 252	1 145 001	1 145 000
2.	Izdevumi (kopā)	346 252	1 145 001	1 145 000
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	346 252	1 145 001	1 145 000
2.1.1.	Valsts budžeta uzturēšanas izdevumu transferti pašvaldībām noteiktam mērķim	-	409 569	409 568
2.1.2.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	346 252	735 432	735 432

* Noteikts saskaņā ar naudas plūsmas principu.

3.2.Rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izpildes analīze 2022. gadā

Politikas un resursu vadības kartes numurs un nosaukums	Prioritārā pasākuma numurs un nosaukums	Darbības rezultāts	Rādītāja nosaukums	Mērvienība	Gads	Plānotā vērtība	Izpilde / novērtējums	Izpildes / novērtējuma novirze no plānotās vērtības, %	Iemesli / faktori, kas ir noteikuši izpildi / neizpildi	Izdarītais, lai sasniegtu plānoto vērtību	Ārējie faktori, kas radījuši ietekmi uz rādītāja izpildi / novērtējumu
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana			Organizētās vēlēšanas	gab	×	1	1	0			
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana			Parakstu vākšanas sistēmas nodrošinātie pieslēgumi	skaits	×	1070	1107	3.5			
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana			Darbam vēlēšanu komisijās atbilstoši sagatavoti vēlēšanu komisiju locekļi	skaits		7800	6701	-14.1			
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana			Vēlēšanu rezultātu publicēšanas maksimālais laiks pēc lēmuma pieņemšanas (dienas)	dienas		3	1	-66.7			

Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana			Vēlēšanu provizorisko rezultātu publicēšanas maksimālais laiks pēc vēlēšanu iecirkņu slēgšanas (stundas)	stundas		10	25	150.0	Atsevišķu vēlēšanu iecirkņu darbinieku neizdarība, skeneru nolietojums	Tika veiktas vairākas un dažādas iecirkņa vēlēšanu komisiju mācības, izmantot a vēlēšanu zīmju skenēšanas un balsu skaitīšanas program ma.	Augstāka vēlēšanu aktivitāte .
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana			Sagatavotas publikācijas un reklāmas materiāli mājaslapai, presei un sociālajiem tīkliem	skaits		480	1024	113.3	Apjoms saistīts ar informēšanu par 14. Saeimas vēlēšanām un parakstu vākšana tautas nobalsošanas ierosināšanai par Valsts prezidenta apturētā likuma “Grozījumi		

									Likumā par ostām” atcelšanu.		
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	1. Vēlētāju reģistra attīstības un atbalsta pasākumi	Vēlētāju uzskaites nodrošināšana, principa “viens vēlētājs - viena balss” ieviešanu 2022. gada Saeimas vēlēšanās, vienlīdzīgas iespējas izmantot Latvijas pilsoņa personas apliecību vai pasi dalībai vēlēšanās	Izdevumi	summa <i>euro</i>	2022	470 569	524 723	11.5	Konsultējoti es ar iecirkņiem identificēta lielāka viedierīču nepieciešamī ba, kas palielina izmaksas	Noslēgts līgums par viedierīč u nomu uz 14.Saeim as vēlēšanu laiku	
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	1. Vēlētāju reģistra attīstības un atbalsta pasākumi	Vēlētāju tiešsaistes reģistrācijas tehniskais aprīkojums	Ar reģistrācijas viedierīcēm nodrošinātas darba vietas (skaits)	skaits	2022	4 000	4 500	12.5	Konsultējoti es ar iecirkņiem tika identificēta lielāka nepieciešamī ba, lai operatīvāk apstrādātu balsotājus un mazinātu rindas.		

Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	1. Vēlētāju reģistra attīstības un atbalsta pasākumi	Rezerves nodrošinājums vēlētāju tiešsaistes reģistrācijas īstenošanai	Reģistrācijas aploksnes (skaits)	skaitis	2022	671 155	361 000	-46.2	Iecirkņos tika izmantotas iepriekšējo vēlēšanu neizmantotās reģistrācijas aploksnes		
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	2. Vēlēšanu komisiju atlīdzības un Vēlēšanu vadības sistēmas tehniskā atbalsta nodrošināšana	Konkurētspējīgas atlīdzības un ēdināšanas izdevumu kompensāciju pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļiem valsts nozīmes vēlēšanās, kā arī Vēlēšanu vadības sistēmas (VVS) tehnisko pavadīšanu un lietotāju atbalsta nodrošināšana	Izdevumi	summa euro	2022	2 699 868	2 699 868	0.0			
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu	2. Vēlēšanu komisiju atlīdzības un Vēlēšanu	Vēlēšanu nodrošināšana	Pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju	%	2022	97.5	97.5	0.0			

ierosināšanu sagatavošana	vadības sistēmas tehniskā atbalsta nodrošināšana		locekļu atalgojuma pieaugums pret iepriekšējām vēlēšanām (%)								
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	2. Vēlēšanu komisiju atlīdzības un Vēlēšanu vadības sistēmas tehniskā atbalsta nodrošināšana	Vēlēšanu nodrošināšana	Vēlēšanu komisiju ēdināšanas izdevumu kompensācijas apmēra pieaugums pret iepriekšējām vēlēšanām (%)	%	2022	40.6	40.6	0.0			
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	2. Vēlēšanu komisiju atlīdzības un Vēlēšanu vadības sistēmas tehniskā atbalsta nodrošināšana	Sekmīgi novadītas vēlēšanas, vēlēšanu rezultāti nav apstrīdēti Vēlēšanu vadības sistēmas darbības problēmu dēļ	Atbilstoši drošības prasībām sagatavota sistēma (skaits)	skaits	2022	1	1	0.0			
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	2. Vēlēšanu komisiju atlīdzības un Vēlēšanu vadības sistēmas tehniskā atbalsta	Sekmīgi novadītas vēlēšanas, vēlēšanu rezultāti nav apstrīdēti Vēlēšanu vadības	Apmācīti sistēmas lietotāji (skaits)	skaits	2022	2 100	2 103	0.1	Uz mācībām tika aicināti visu komisiju vadītāji, vietnieki, un IT atbildīgajiem		

	nodrošināšana	sistēmas darbības problēmu dēļ							tika rīkotas atsevišķas apmācības. Precīzs mācību apmeklētāju skaits nav nosakāms, jo apmācības notika tiešsaistē attālināti.		
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	2. Vēlēšanu komisiju atlīdzības un Vēlēšanu vadības sistēmas tehniskā atbalsta nodrošināšana	Sekmīgi novadītas vēlēšanas, vēlēšanu rezultāti nav apstrīdēti Vēlēšanu vadības sistēmas darbības problēmu dēļ	Izstrādāts ārējās autentifikācijas saskarnes prototips (skaits)	skaits	2022	1	0	-100.0	CVK vadības lēmums	Sagatavots EIS darba uzdevums	
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	2. Vēlēšanu komisiju atlīdzības un Vēlēšanu vadības sistēmas tehniskā atbalsta nodrošināšana	Sekmīgi novadītas vēlēšanas, vēlēšanu rezultāti nav apstrīdēti Vēlēšanu vadības sistēmas darbības problēmu dēļ	Nodrošināta vēlēšanu aktivitāšu, vēlēšanu rezultātu apkopošana un publicēšana (iecirikņu skaits)	skaits	2022	1 074	1 030	-4.1	Pārejot uz pašapkalpošanās principu, ārzemēs ārpus Latvijas Republikas pārstāvēniecībām iecirkņu skaits		

									samazinājās no 77 līdz 40		
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	3. Vēlēšanu vadības sistēmas Saeimas vēlēšanu moduļa iegāde	Lietojumprogrammas Saeimas vēlēšanu administrēšana i iegāde	Izdevumi	summa euro	2022	804 878	804 878	0.0		Izstrādāts un ieviests ekspluatācijā Vēlēšanu vadības sistēmas Saeimas vēlēšanu modulis, kas izmantots Saeimas vēlēšanu nodrošināšanai	
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	3. Vēlēšanu vadības sistēmas Saeimas vēlēšanu moduļa iegāde	Lietojumprogrammas Saeimas vēlēšanu administrēšana i iegāde	Izstrādāts vēlēšanu gaitas žurnālu centralizācijas prototips(skaitis)	skaitis	2022	1	1	0.0			
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	3. Vēlēšanu vadības sistēmas Saeimas vēlēšanu moduļa iegāde	Lietojumprogrammas Saeimas vēlēšanu administrēšana i iegāde	Ieviesta kandidātu sarakstu elektroniskas parakstīšanas un iesniegšanas iespēja ar VVS rīkiem (skaitis)	skaitis	2022	1	1	0.0			

Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	1. Elektroniskā vēlēšanu administrēšanas lietojumprogramma	Elektroniskas vēlēšanu administrēšanas sistēmas iegāde CVK īpašumā, lai novērstu vēlēšanu atkarību no viena komersanta sniegtajiem pakalpojumiem un ar to saistītajiem drošības riskiem	Izdevumi	summa euro	2022	386034	372553	-3,5	2022. gadā darba devēja Valsts sociālās apdrošināšanas likme ir samazinājusies par 0,5%	Izstrādāts un ieviests ekspluatācijā Vēlēšanu vadības sistēmas Saeimas vēlēšanu modulis, kas izmantots Saeimas vēlēšanu nodrošināšanai	
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	2. Atbalsta funkciju reorganizācija	Atbalsta struktūras izveidošana, kas nodrošina CVK funkciju izpildi un izvirzīto mērķu sasniegšanu	Atlīdzības pieaugums (% pret 2019.gadu)	procenti	2022	20	20	0,0			
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	2. Atbalsta funkciju reorganizācija	Atbalsta struktūras izveidošana, kas nodrošina CVK funkciju izpildi un izvirzīto	Izdevumi	summa euro	2022	35229	32955	-6,5	2022. gadā darba devēja Valsts sociālās apdrošināšanas likme ir samazinājusies par 0,5%,		

		mērķu sasniegšanu							kā arī darbinieku ilgstoša darbnespēja		
Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošana	3. Minimālās algas palielināšana līdz 500 euro ar 2021.gada 1.janvāri	Minimālās algas palielināšana līdz 500 euro ar 2021.gada 1.janvāri	Izdevumi	summa euro	2022	1042	1042	0,0		Palielināt a minimālā alga līdz 500 EUR	

3.3. Prioritāro pasākumu izpildes analīze 2022. gadā

Nr. p.k.	Nosaukums	Mērķis	Mērķa sasniegšana vai virzība uz mērķi	Īstenošana s periods	Budžeta paskaidrojumu gads	Programma(-as) (apakšprogramma(- as))
1	2	3	4	5	6	7
1.	Elektroniskā vēlēšanu administrēšanas lietojumprogramma	Iegādāties Centrālās vēlēšanu komisijas īpašumā lietojumprogrammu vēlēšanu administrēšanai, lai novērstu risku, ka vēlēšanu process ilgstoši ir atkarīgs no viena komersanta sniegtajiem e-pakalpojumiem	Izstrādāts un ieviests ekspluatācijā Vēlēšanu vadības sistēmas Saeimas vēlēšanu modulis	2020.- 2023.	2020.	01.00.00 Vispārējā vadība
2.	Vēlēšanu vadības sistēmas Saeimas vēlēšanu moduļa iegāde	Iegādāties Centrālās vēlēšanu komisijas īpašumā lietojumprogrammu Saeimas vēlēšanu administrēšanai.	Izstrādāts un ieviests ekspluatācijā Vēlēšanu vadības sistēmas Saeimas vēlēšanu modulis	2022.	2022.	01.00.00 Vispārējā vadība
3	Vēlēšanu komisiju atlīdzības un Vēlēšanu vadības sistēmas	Nodrošināt konkurētspējīgu atlīdzību un ēdināšanas izdevumu kompensāciju pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu	Nodrošināta konkurētspējīga atlīdzība un ēdināšanas izdevumu kompensācijas pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļiem	2022.	2022.	02.00.00 Saeimas vēlēšanas

	tehniskā atbalsta nodrošināšana	komisiju locekļiem valsts nozīmes vēlēšanās. Vēlēšanu vadības sistēmas (VVS) tehniskā pavadīšana un lietotāju atbalsts.	valsts nozīmes vēlēšanās, kā arī nodrošināta vēlēšanu vadības sistēmas (VVS) tehniskā pavadīšana un lietotāju atbalsts.			
4	Vēlētāju reģistra attīstības un atbalsta pasākumi	Ieviest tiešsaistes vēlētāju reģistru Saeimas vēlēšanās, nodrošinot personai tiesības balsot ar eID karti kā vienīgo personu apliecinošo dokumentu.	Nodrošinātas tiesības personai balsot ar eID karti kā vienīgo personu apliecinošo dokumentu, ieviešot tiešsaistes vēlētāju reģistru Saeimas vēlēšanās.	2022.	2022.	02.00.00 Saeimas vēlēšanas

4. PERSONĀLS

Centrālās vēlēšanu komisijas sastāvā ir deviņi locekļi, no kuriem priekšsēdētāju un septiņus locekļus ievēlē Saeima, bet vienu locekli no tiesnešu vidus Augstākā tiesa savā plēnumā. Centrālās vēlēšanu komisijas vēlēšanām jānotiek ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc Saeimas sanāksšanas, līdz ar to Centrālās vēlēšanu komisijas pilnvaru termiņš ir četri gadi.

Pirmajā sēdē Centrālā vēlēšanu komisija no sava vidus ievēlē priekšsēdētāja vietnieku un sekretāru. Priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks un sekretārs Centrālajā vēlēšanu komisijā strādā pastāvīgi. Pārējie komisijas locekļi atalgojumu saņem proporcionāli nostrādātajam stundu skaitam un savu pienākumu pildīšanas laikā ir atbrīvojami no tiešajiem pienākumiem savā darbavietā.

Ieskaitot deviņus Centrālās vēlēšanu komisijas locekļus, 2021. gadā Centrālajā vēlēšanu komisijā bija 21 amata vieta, kurā bija nodarbināts 21 speciālists (skat. 1. tabulu).

Papildus Centrālā vēlēšanu komisija 2021. gadā bija noslēgusi uzņēmuma līgumus, lai sarīkotu 5. jūnija pašvaldību vēlēšanas, Varakļānu novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanas, kā arī citu atsevišķu darbu (pakalpojumu) izpildei.

1. tabula

Centrālās vēlēšanu komisijas amatpersonas un darbinieki

Amata vietu skaits	Amatpersonu /darbinieku skaits	Amata nosaukums
9	9	Centrālās vēlēšanu komisijas locekļi
1	1	Finanšu nodaļas vadītājs
1	1	Juridiskās nodaļas vadītājs
1	1	Informācijas nodaļas vadītājs
1	1	Lietvedības nodaļas vadītājs
1	1	Vecākais grāmatvedis - ekonomists
1	1	Juriskonsults
1	1	Vecākais speciālists sadarbībai ar ārvalstu vēlēšanu institūcijām
1	1	IT vadītājs
1	1	Sistēmu administrators
1	1	Biroja tehnikas administrators
1	1	Sabiedrisko attiecību vecākais speciālists
1	1	Apkopējs

No 12 Centrālās vēlēšanu komisijas darbiniekiem (neieskaitot Centrālās vēlēšanu komisijas locekļus) 2021. gadā vēlēšanu komisijā divi darbinieki strādāja 1 gadu, divi — divus gadus, 3 darbinieki piecus līdz desmit gadus. Savukārt pieci darbinieki 14-24 gadus.

Pārskata periodā Centrālajā vēlēšanu komisijā strādāja deviņas sievietes jeb 75% darbinieku un trīs vīrieši jeb 25% darbinieku. Vairākums darbinieku bija vecumā virs 40 gadiem.

5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

5.1. Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Viens no Centrālās vēlēšanu komisijas pienākumiem ir informēt sabiedrību par vēlēšanu, tautas nobalsošanas un likumu ierosināšanas kārtību. 2021. gadā Centrālās vēlēšanu komisijas Informācijas nodaļa sagatavoja un izplatīja plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem 80 ziņu preseī. Centrālās vēlēšanu komisijas amatpersonas regulāri sniedza intervijas plašsaziņas līdzekļiem, tika rīkotas arī preses konferences. Galvenie sabiedrības informēšanas pasākumi bija saistīti ar 5. jūnija pašvaldību vēlēšanu un 11. septembra Rēzeknes un Varakļānu novadu domes vēlēšanām.

Komunikācijas aktivitātes 2021. gadā ietvēra arī informācijas sagatavošanu Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapai, atbilžu gatavošanu uz iedzīvotāju un pētnieku jautājumiem, ziņu izplatīšanu, sociālo reklāmu sagatavošanu un ievietošanu sociālajās platformās “Facebook”, “Twitter” un “Instagram”.

Kopējais Centrālās vēlēšanu komisijas publikāciju skaits sociālo tīklu vietnēs 2021. gadā bija 653, no tām “Facebook” publikācijas – 159, “Twitter” publikācijas – 227, “Instagram” – 255 (128 ieraksti un 127 stāsti), “Youtube video” – 12. Savukārt mājaslapai tika sagatavota 311 publikācija, tai skaitā 137 informatīvie materiāli jaunumu sadaļai un 174 publikācijas citām mājaslapas sadaļām. Mājaslapai sagatavotas 18 publikācijas krievu valodā un 3 publikācijas angļu valodā. Kopējais publikāciju gan sociālajos tīklos, gan mājaslapā bija 1004.

Pašvaldību vēlēšanām tika sagatavoti 40 informatīvās reklāmas materiāli — divpadsmit video, vienpadsmit audio reklāmas, seši plakāti, desmit infografikas, viens buklets vieglajā valodā.

Lai informētu vēlētājus par 5. jūnija pašvaldību vēlēšanu kārtību, no 26. marta līdz 6. jūnijam darbojās Centrālās vēlēšanu komisijas uzziņu tālrunis 6704 9999. Centrālās vēlēšanu komisijas uzziņu tālrunis 5. jūnija pašvaldību vēlēšanās saņēma 2545 zvanus no vēlētājiem, sniedzot konsultācijas kopumā 5057 minūšu garumā. Visbiežāk zvanītāji vēlējās noskaidrot, kurā vēlēšanu iecirknī jābalso (21%), kā var nomainīt vēlēšanu apgabalu uz pašvaldību, kurā pieder nekustamais īpašums (18%), kā iespējams nobalsot, ja veselības stāvokļa dēļ nevar aiziet uz vēlēšanu iecirkni (12%), kurā vēlēšanu apgabalā jābalso (11%) un kāda ir balsošanas kārtība (9%). Tāpat vēlētāji interesējās par pieteikšanos balsot pa pastu no ārzemēm, vēlēšanu iecirkņu darba laikiem, vēlēšanu zīmes aizpildīšanu, drošības pasākumiem Covid-19 infekcijas izplatības mazināšanai un citiem ar vēlēšanu norisi saistītiem jautājumiem.

Uzziņu tālrūpa pakalpojumu vēlētājiem 5. jūnija pašvaldību vēlēšanās Centrālā vēlēšanu komisija nodrošināja sadarbībā ar uzņēmumu “Corporate Services”. Centrālās vēlēšanu komisijas uzziņu tālrunis darbojās arī no 2. augusta līdz 12. septembrim, lai informētu vēlētājus par 11. septembra Varakļānu novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu kārtību.

5.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai

2021. gada martā Centrālā vēlēšanu komisija sadarbībā ar sabiedriskās domas pētījumu centru “SKDS” īstenoja pētījumu, kurā apzināja ārpus Rīgas dzīvojošo vēlētāju viedokļus par plāniem piedalīties 2021. gada pašvaldību vēlēšanās, piedalīšanās un nepiedalīšanās iemesliem un COVID-19 ietekmi uz dalību vēlēšanās. Tāpat tika vaicāts par lēmuma pieņemšanu piedalīšanās vēlēšanās pieņemšanas brīdī, ieinteresētība nobalsot, atrodoties automašīnā, par vēlēšanām nepieciešamo informāciju, vēlmi strādāt vēlēšanu iecirknī kā brīvprātīgajam, rīcība gadījumā, ja tiktu mēģināts “nopirkt balsi” un attieksmi pret tiem, kas piekristu “balss nopirkšanai”.

Pētījuma dati liecināja, ka 25% respondentu, kuri nedzīvo Rīgā, atbildēja, ka “noteikti” piedalīsies pašvaldību vēlēšanās, un vēl 35% atzina, ka “vairāk ticams”, ka piedalīsies tajās. Liekot vērā, ka 5. jūnija pašvaldību vēlēšanu kopumā nobalsoja 327 950 vēlētāji jeb 34,01 procenti balsstiesīgo, šīs aptaujas rezultātus var uzskatīt par atbilstošiem patiesajai vēlētāju aktivitātei.

“Atvērtajā” jautājumā, lūgti raksturot iemeslus, kāpēc viņi plāno piedalīties pašvaldību vēlēšanās, visbiežāk respondenti norādīja, kas tas ir pilsoņa pienākums (39%). Samērā bieži respondenti norādīja, ka vēlas atbalstīt noteiktu partiju vai kandidātu (17%). 11% atzina, ka vienmēr piedalās vēlēšanās, 10% — ka cer uz labāku nākotni, pārmaiņām, 9% — vēlas ietekmēt novada (pagasta, pilsētas) nākotni, 6% — vēlas paust savu viedokli, bet 4% — uzskata, ka ikvienai balsij ir nozīme. Citi iemesli nosaukti retāk.

Raksturojot iemeslus, kāpēc viņi neprasās piedalīties pašvaldību vēlēšanās, visbiežāk respondenti atzina, ka neredz tam jēgu (37%). 14% atbildēja, ka viņiem vairs nav ticības, neuzticas nekam, 13% — ka nezina, par ko balsot, vai nav, par ko balsot, 11% atzina, ka viņus vispār neinteresē politika vai šie jautājumi vienalīdzīgi. Uzskatu, ka viņu balss nekā neietekmēs, pauda 5%, tikpat bieži (5%) tika uzskatīts, ka viss jau izlemts. 5% atbildēja, ka nekad nepiedalās vēlēšanās, bet 4% norādīja, ka neies uz vēlēšanām COVID-19 pandēmijas dēļ.

Aptaujā tika noskaidrots, cik lielā mērā COVID-19 pandēmija varētu kavēt respondentu nodomu piedalīties pašvaldību vēlēšanās. Saskaņā ar aptaujas datiem 9% respondentu atbildēja, ka tā varētu kavēt lielā mērā, un vēl 27% atzina, ka pandēmijas ietekme uz plāniem piedalīties vēlēšanās varētu būt neliela. 52% pētījuma dalībnieku norādīja, ka COVID-19 nav ietekmes uz lēmumu piedalīties vēlēšanās vai nē (to ietekmēs citi faktori). No respondentiem, kuri norādīja, ka “noteikti” plāno piedalīties pašvaldību vēlēšanās, 5% atzīmēja, ka COVID-19 lielā mērā ietekmē viņu lēmumu par piedalīšanos vēlēšanās. Biežāk nekā caurmērā to, ka COVID-19 lielā mērā ietekmē viņu lēmumu par piedalīšanos vēlēšanās, atzīmēja respondenti, kuriem ir 64 gadi un vairāk, nestrādājošie, kā arī pētījuma dalībnieki ar vidējiem ienākumiem.

Lūgti norādīt, kad viņi parasti izlemj, vai piedalīsies pašvaldību vēlēšanās, 9% pilsoņu atzina, ka izlemj vēlēšanu dienā. 9% šo lēmumu pieņem 2...3 dienas pirms vēlēšanām, 9% — pēdējā nedēļā, 8% — 2...3 nedēļas pirms vēlēšanām, 14% — pēdējā mēneša laikā, bet 36% — agrāk. No respondentiem, kuri norādīja, ka “noteikti” plāno

piedalīties vēlēšanās, 52% atbildēja, ka šādu lēmumu parasti pieņem agrāk nekā pēdējā mēnesī pirms vēlēšanām, bet 7% atzina, ka šādu lēmumu pieņem tikai vēlēšanu dienā.

Atbildot uz jautājumu “Ja pašvaldībā tiktu izveidots viens vai vairāki vēlēšanu iecirkņi, kurā varētu nobalsot, atrodoties savā automašīnā, vai Jūs šādu iespēju izmantotu?”, 26% respondentu atbildēja apstiprinoši. 31% atzina, ka viņiem ir automašīna, bet viņi šādu iespēju, visticamāk, neizmanto, bet 34% norādīja, ka viņiem nav automašīnas. No respondentiem, kuri nenorādīja, ka viņiem nav automašīnas, šādu iespēju izmantotu 39%. No respondentiem, kuri norādīja, ka “noteikti” piedalīsies vēlēšanās, 35% atbildēja, ka izmantotu iespēju nobalsot, atrodoties savā automašīnā.

Aptaujā tika noskaidrots, par kādiem jautājumiem saistībā ar vēlēšanām respondentiem būtu nepieciešama informācija. 16% pētījuma dalībnieku norādīja, ka viņus interesē informāciju par elektroniskā vēlēšanu reģistra izmantošanu balsošanas procesā un balsošanu jebkurā pašvaldības iecirknī, 12% bija ieinteresēti sava vēlēšanu apgabala un balsošanai ērtākā iecirkņa noskaidrošanā (12%), 11% vēlētos iegūt informāciju par pašvaldību jaunajām administratīvajām teritorijām (11%), 6% — par vēlēšanu novērošanu, 6% — par iespēju mainīt vēlēšanu apgabalu, jo viņiem ir īpašums citā pašvaldībā, 5% — par balsošanu atrašanās vietā, ja veselības stāvokļa dēļ nevar nokļūt vēlēšanu iecirknī, 5% — par pieteikšanos darbam vēlēšanu iecirknī, 3% — par personām ar kustību traucējumiem pieejamiem iecirkņiem un 2% — par balsošanu pa pastu no ārzemēm. 52% atzina, ka ne par vienu no šiem jautājumiem nevēlas vairāk vai plašāku informāciju.

Respondentiem lūdza norādīt, vai viņi būtu gatavi strādāt vēlēšanu iecirknī kā brīvprātīgie. Pētījuma dati liecina, ka 66% respondentu nebūtu gatavi strādāt vēlēšanu iecirknī. 13% pētījuma dalībnieku atzina, ka būtu ar mieru strādāt par noteiktu naudas summu (un nosauca naudas summas no 20 eiro līdz 1500 eiro, visbiežāk minētā summa bija 500 eiro), 2% atbildēja, ka būtu gatavi to darīt, ja, piesakoties darbam vēlēšanu iecirknī, būtu iespējams saņemt COVID-19 vakcīnu, un vēl 2% — ka būtu ar mieru strādāt sabiedriskā kārtā, nesaņemot par to atalgojumu. To, ka nevēlētos strādāt vēlēšanu iecirknī riska dēļ saslimt ar COVID-19, atzina 8%. Biežāk nekā caurmērā to, ka būtu gatavi strādāt vēlēšanu iecirknī sabiedriskā kārtā, norādīja respondenti ar augstiem ienākumiem. Savukārt gatavību strādāt vēlēšanu iecirknī par naudu biežāk nekā caurmērā puda respondenti vecumā no 25 līdz 34 un no 55 līdz 63 gadiem, valsts sektorā nodarbinātie, kā arī Latgales iedzīvotāji.

Lūdzot paust attieksmi pret situāciju, ja viņiem pirms pašvaldību vēlēšanām tiktu piedāvāta nauda par to, lai viņi nobalsotu par noteiktu sarakstu vai kandidātu, 37% aptaujāto pilsoņu norādīja, ka šādā situācijā atteiktos ņemt šo naudu vai labumus. To, ka ziņotu vēlēšanu komisijai, norādīja 24%, 20% — ziņotu policijai, 8% — ierakstītu par to sociālajos tīklos (Facebook, Twitter u.tml.), 7% — ziņotu plašsaziņas līdzekļiem. To, ka paņemtu šo naudu vai labumus, bet balsotu par to, par ko grib, atzina 7%, bet to, ka paņemtu šo naudu vai labumus un nobalsotu par šo spēku — 2%.

Lūdzot paust attieksmi pret cilvēkiem, kuri piekrīt “pārdot balsi”, attieksmi lūdza novērtēt piecu punktu skalā, kur “1” nozīmē, ka tā ir ļoti nosodāma rīcība, bet “5” — ka šajā rīcībā nav nekā nosodāma. 52% respondentu uzskatīja, ka šāda rīcība ir ļoti nosodāma (vērtējums “1”). To, ka šādā rīcībā nav nekā nosodāma (vērtējums “5”), atzīmēja 4% pētījuma dalībnieku. Vērtējumu vidējā vērtība 2021. gadā ir 1,82 (2005.: 2,35; 2006.: 2,27; 2010.: 2,14; 2018.: 1,75).

Savukārt 2021. gada jūlijā tika veikta pēcvēlēšanu aptauja, kurā respondentiem lūdza norādīt, vai viņi piedalījušies pašvaldību vēlēšanās, raksturot, kas būtu motivējis viņus piedalīties vēlēšanās, kā arī paust attieksmi pret obligātu piedalīšanos pašvaldību vēlēšanās.

Biežāk nekā caurmērā to, ka piedalījušies pašvaldību vēlēšanās, norādīja respondenti vecumā no 45 līdz 54 gadiem, aptaujātie ar augstāko izglītību, valsts sektorā nodarbinātie, pētījuma dalībnieki ar vidējiem vai augstiem ienākumiem, kā arī Vidzemē dzīvojošie.

“Atvērtajā” jautājumā, lūgti norādīt, kāpēc viņi piedalījušies, visbiežāk respondenti to atzina par savu pilsoņa pienākumu (54%). 21% norādīja, ka vēlējās atbalstīt noteiktu partiju vai kandidātu, 20% — ka to darījuši cerībā uz labāku nākotni, pārmaiņām. Citi iemesli nosaukti retāk. Savukārt raksturojot, kāpēc viņi vēlēšanās nav piedalījušies, respondenti visbiežāk norādīja, ka nezināja, par ko balsot, vai nebija, par ko balsot (20%), neredz jēgu (12%), nav ticības, neuzticas nekam (12%). Desmitā daļa (10%) respondentu atbildēja, ka viņa balss neko neietekmētu.

Pilsoņiem, kuri norādīja, ka nav piedalījušies pašvaldību vēlēšanās, lūdza atbildēt, kas būtu viņus motivējis piedalīties pašvaldību vēlēšanās. Visbiežāk respondenti nosauca ar deputātu darbu, ievēlēšanas kārtību un kontroli saistītus aspektus: atzina, ka būtu vairāk motivēti piedalīties, ja ievēlētie deputāti, partijas, pildītu priekšvēlēšanu solījumus (30%), ja būtu iespēja atsaukt ievēlētos deputātus, kuri strādā slikti vai zaudējuši uzticību (26%), ja kandidāti, kuri saņēmuši daudz svītrojumus, netiktu ievēlēti par deputātiem vai iecelti augstos amatos (26%), ja varētu balsot par kandidātiem no dažādiem sarakstiem (24%) un ja būtu labāki deputātu kandidāti (23%). 25% respondentu atzina, ka viņus nekas nebūtu varējis pamudināt piedalīties šajās pašvaldību vēlēšanās.

Lūgti novērtēt priekšlikumu noteikt, ka dalība vēlēšanās ir obligāts pienākums, 21% respondentu to atbalstīja (t.sk. 6% “pilnībā”), bet 74% bija pret šādu priekšlikumu (t.sk. 51% “pilnīgi”). Biežāk nekā caurmērā priekšlikumu noteikt, ka dalība vēlēšanās ir obligāts pienākums, atbalstīja respondenti vecumā no 25 līdz 34 gadiem, iedzīvotāji ar vidēji zemiem ienākumiem, kā arī tie, kuri piedalījušies vēlēšanās.

25% respondentu uzskatīja, ka piemērots veids, kā veicināt vēlētāju aktivitāti, būtu apmaksāta papildu atvaļinājuma diena. 13% par tādu uzskatīja loteriju ar naudas laimestu to vēlētāju starpā, kuri piedalījās vēlēšanās. 59% respondentu norādīja, ka neatbalsta nevienu no šiem risinājumiem, dalība vēlēšanās esot pilsoņu tiesības un pienākums, ko nedrīkst saistīt ar materiāliem labumiem.

Pētījuma ietvaros respondentiem lūdzta paust attieksmi par dažādiem ar vēlēšanu organizēšanu saistītiem apgalvojumiem. Analizējot to respondentu viedokļus, kuru pašvaldībās notika vēlēšanas, vērojams, ka 62% piekrita (“pilnīgi piekrītu” un “drīzāk piekrītu”) tam, ka informācija par vēlēšanu norisi un balsošanas kārtību bija plaši pieejama un zināma (nepiekrita 18%), 58% uzskatīja, ka pašvaldību vēlēšanās jāļauj kandidēt no vēlētāju apvienībām (nepiekrita 12%), 48% atzina, ka tiešsaistes vēlētāju reģistra lietošana bija ērta un nerādīja viņiem grūtības (nepiekrita 10%). To, ka vēlētos saņemt informāciju pa pastu par vēlēšanām un balsošanas kārtību, pat ja attiecīgajās vēlēšanās nav jābalso konkrētā iecirknī, norādīja 43% (to nevēlētos 42%), bet 41% puda viedokli, ka valstij par budžeta līdzekļiem ikvienam vēlētājam pa pastu būtu jānosūta informācija par visiem konkrētajā vēlēšanu apgabalā pieteiktajiem kandidātu sarakstiem un šo partiju programmām (nepiekrita 44%).

Lielum liels vairākums (91%) respondentu atzina, ka nav saskārušies ar situāciju, kad kāds tiešā veidā mēģināja ietekmēt viņu izvēli pašvaldību vēlēšanās. 1% pētījuma dalībnieku atzina, ka kāds ir piedāvājis viņiem materiālus labumus, lai viņi nobalsotu par konkrētu sarakstu, deputātu kandidātu, 1% minēja, ka viņiem tikusi piedāvāta nauda, lai viņi nobalsotu par konkrētu sarakstu, deputātu kandidātu, un vēl 1% minēja, ka darba devējs viņiem norādīja, par kuru sarakstu, deputātu kandidātu balsot. Salīdzinot ar 2017. gadu, 2021. gadā būtiskas maiņas situācijā nav vērojamas. Jautāti, vai, viņuprāt, vēlēšanu rezultāti iecirknī, kurā viņi balsoja 5. jūnija pašvaldību vēlēšanās, tika saskaitīti godīgi, 46% uzskatīja, ka tika (t.sk. 25% uzskatīja, ka tie “noteikti tika saskaitīti godīgi”). Viedokli, ka rezultāti netika saskaitīti godīgi, puda 4% pētījuma dalībnieku (t.sk. 2% uzskatīja, ka tie “noteikti netika saskaitīti godīgi”).

Kopumā Centrālās vēlēšanu komisijas sagatavoto reklāmu par balsošanas kārtību bija pamanījuši 64% respondentu: 40% to pamanījuši vairākkārt, vēl 25% vismaz vienu reizi. 30% pētījuma dalībnieku atzina, ka tādu reklāmu nav pamanījuši.

Visbiežāk aptaujātie pilsoņi norādīja, ka informāciju par pašvaldību vēlēšanu norisi viņi ieguvuši televīzijā (47%). Citi informācijas avoti nosaukti retāk: 29% informāciju ieguvuši ziņu portālos internetā, 25% sociālo tīklu platformās, 24% no partiju priekšvēlēšanu kampaņu materiāliem, 22% no ģimenes locekļiem, draugiem, paziņām, 21% no radio, 15% vietējos vai reģionālos preses izdevumos, 7% valsts līmeņa preses izdevumos, 4% Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā (www.cvk.lv), bet 3% savas pašvaldības mājaslapā. 15% respondentu atzina, ka informāciju par šo tēmu neieguva.

Plašāk ar aptauju rezultātiem iespējams iepazīties Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā www.cvk.lv sadaļā “[Par CVK/Pētījumi](#)”.

6. PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM

Galvenā Centrālās vēlēšanu komisijas prioritāte 2022. gadā ir 1. oktobrī paredzēto kārtējo, 14. Saeimas vēlēšanu sagatavošana un vadība. Saeimas vēlēšanās uz nākamajiem četriem gadiem būs jāievēlē 100 parlamenta deputātu. Līdz ar to turpināsies aktīvs darbs, lai sagatavotos vēlēšanām, kurās pirmo reizi vēlēšanu uzskaitē vēlēšanu iecirkņos tiks lietots elektronisks tiešsaistes vēlēšanu reģistrs, kas sekmīgi tika izmantots jau 2021. gada pašvaldību vēlēšanās. Tas ļaus bez papildu administratīvā sloga (vēlēšana apliecības izņemšanas) vēlēšanās piedalīties vēlētajiem, kuru rīcībā ir tikai personas apliecība, bet nav derīgas pases, jo turpmāk dalību vēlēšanās atzīmēs elektroniski, nevis ar spiedogu pasē vai vēlēšana apliecībā. Vēlēšanu reģistra izmantošanai, lai pārbaudītu personas tiesības vēlēties, vēlēšanu iecirkņos tiks izmantotas viedierīces. Tāpat vēlēšanu reģistra izmantošana Saeimas vēlēšanās dos iespēju vēlētajiem ārvalstīs ērtāk pieteikties balsošanai pa pastu, jo vairs nebūs nepieciešams nosūtīt pasi spiedoga izdarīšanai, bet būs tikai jāaizpilda un vēlēšanu komisijai jāiesniedz iesniegums. Vēlētajiem ārvalstīs pirmo reizi būs iespēja balsošanai pa pastu pieteikties elektroniski, un arī vēlēšanu materiāli šiem vēlētajiem tiks nosūtīti elektroniski e-pastā.

Otra nozīmīga prioritāte 2022. gadā būs vēlēšanu vadības sistēmas Saeimas vēlēšanu moduļa iegāde. 2021. gadā tika pabeigta Centrālās vēlēšanu komisijas vēlēšanu vadības sistēmas bāzes un pašvaldību vēlēšanu moduļa iegāde un ieviešana, un šobrīd turpinās darbs pie sistēmas papildināšanas, izstrādājot un iegādājoties valsts īpašumā arī Saeimas vēlēšanu vadības moduli, kā arī nodrošinot sistēmas tehnisko pavadīšanu. Vēlēšanu vadības sistēma vēlēšanās nodrošina kandidātu sarakstu sagatavošanu, iesniegšanu un publicēšanu, vēlēšanu zīmju maketu sagatavošanu, vēlēšanu gaitas dokumentēšanu vēlēšanu iecirkņos Latvijā un ārvalstīs, vēlēšanu aktivitāšu apkopošanu un publiskošanu, vēlēšanu zīmju skenēšanu, vēlēšanu rezultātu apkopošanu un publicēšanu, balsu skaitīšanas protokolu sagatavošanu. Kandidātu sarakstu iesniegšanas un vēlēšanu laikā tiek nodrošināts arī atbalsts sistēmas lietotājiem: kandidātu sarakstu gatavotājiem, kandidātiem, pašvaldību vēlēšanu komisijām un vēlēšanu iecirkņu komisijām Latvijā un ārvalstīs.

Liekot vērā 2019. gadā izvirzīto mērķi iegādāties valsts īpašumā vēlēšanās izmantotos IT risinājumus, 2022. gadā jāturpina darbs pie Centrālās vēlēšanu komisijas IT kapacitātes stiprināšanas, plānojot iestādes IT jomas attīstību un meklējot iespējas piesaistīt finansējumu papildu IT darbinieku algošanai, kā arī vēlēšanu vadības sistēmas un parakstu vākšanas sistēmas uzturēšanai un attīstībai. Lūdzot papildu nepieciešamo finansējumu nākamā gada budžetā, Centrālā vēlēšanu komisija vērta uzmanību uz iestādes nepietiekamo IT kapacitāti un kritisko nepieciešamību rast risinājumu papildu IT darbinieku algošanai un iestādes rīcībā esošās IT infrastruktūras uzturēšanai. 2021. gadā finansējums šim mērķim netika rasts, taču, turpinot attīstīt IT izmantošanu vēlēšanās, risinājums nākotnē būs jārod. Pašlaik Centrālajai vēlēšanu komisijai ir divi IT speciālisti, taču, lai uzraudzītu un attīstītu vēlēšanu IT infrastruktūru mūsdienā

tehniskajām un drošības prasībām atbilstošā kvalitātē, būtu nepieciešams papildus piesaistīt vēl četrus IT speciālistus — IT projektu vadītāju, sistēmanalītiķi, vecāko IS administratoru, IT drošības pārvaldnieku, kā arī nodrošināt konkurētspējīgu atalgojumu līdzšinējiem Centrālās vēlēšanu komisijas IT speciālistiem.

Gatavojoties 14. Saeimas vēlēšanām, plānots īstenot vairākus pasākumus vēlēšanu ar invaliditāti līdzdalības iespēju palielināšanai, kā arī plašākai sabiedrības informēšanai par vēlēšanu norisi. Šos mērķus gan būs iespējams īstenot, ja tiks atbalstīts finansējums šo pasākumu īstenošanai.

Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji turpinās piedalīties Saeimas komisiju sēdēs un konsultēt likumdevēju lietās, kas skar vēlēšanu likumdošanas pilnveidošanu.